

Z OBSAHU	Maria je hymnus života. Promluva Benedikta XVI.	04
	Stát se Číňanem pro Číňany. Svätý Josef Freinademetz	07
	Obrana pravého manželství	09
	Nová globální etika: Výzvy pro Církev (Vánoční příloha)	I–VIII

TRADICE OTCŮ

Ze spisu „Vyvrácení všech herezí“
od svatého Hippolyta († 235)

Nevěnujeme svou víru planým slovům ani se nedáváme unášet neuváženými popudy srdce nebo zaslepit lichotkami květnatých řečí; avšak slovům vyřčeným Boží mocí svou víru neodpíráme.

A právě takto mluvit uložil Bůh Slovu a Slovo promlouvalo Boží mocí. Svou řečí odvracelo člověka od neposlušnosti; nezotročovalo násilným donucováním, nýbrž povolávalo ke svobodě s dobrovolným rozhodováním.

Toto Slovo poslal Otec na konci věků, kdy si už nepřál, aby znělo z úst proroka nebo aby bylo nedostatečně chápáno z nejasných výroků. Naopak přikázal, aby se zjevilo i viditelně, aby je svět mohl spatřit, a tak být spasen.

O tomto Slově jsme se dozvěděli, že přijalo tělo z Panny a vzalo na sebe starého člověka, přetvořeného do nové podoby. Víme, že se stalo člověkem z téže hmoty jako my; kdyby totiž tomu tak nebylo, bylo by marné nás vybízet, abychom ho napodobovali jako svého učitele. [...]

Abys však nebyl pokládán za odlišného od nás, podstoupil i námahu práce, rozhodl se hladovět, neodmítl žíznit, odpočíval ve spánku, nevyhýbal se utrpení, podrobil se smrti a zjevil své vzkříšení. V tom všem přinášel své vlastní lidství jako obětní prvotinu, abys ty v utrpení neklesal na duchu, ale abys i ty, když doznáváš, že jsi člověk, očekával to, co Bůh prokázal jemu.

Když poznáš pravého Boha, budeš mít spolu s duší nesmrtelné a neporušené také tělo a získáš nebeské království, ty, jenž jsi život trávil na zemi a poznals nebeského krále. Tak budeš společníkem Boha a spoludědicem Krista, nebudeš otrokem rozkoší, utrpení a nemoci, protože ses stal bohem.

Duccio di Buoninsegna: Narození Páně (1308–1311). Foto: Wikimedia Commons

Klíč k reformám

Tento rok byl v naší zemi bohatý na politické události. Mezi ně patřila také příprava důchodové reformy. Nic proti snaze řešit včas možné problémy budoucnosti. Ale stačí trocha selského rozumu a pochybnosti jsou na světě. Něco mi totiž chybí v té jistě dobře míněné snaze zodpovědně hospodařit. Proč je nutné provést reformu? Protože nebudou peníze na důchody. Proč nebudou peníze? Protože bude velké procento seniorů. Nejde přitom jen o celkový počet, ale i o poměr mezi těmi, kdo jsou v pracovním procesu, a těmi, kdo ho již opustili. Kde tedy vzít peníze? Posunout

hranici odchodu do důchodu a snížit podíl státní kasy. Není to jednostranné? Co to třeba vzít z jiného konce? Více podpořit rodiny. Dát jasně najevo, že „rodina je základ státu“. Proč ti, kteří chtějí a mohou mít děti, si musí někdy připadat jako méněcenní? A to už nemluví o těch, kteří si dovolí na svět přivést nebo si vzít do péče dítě, které neodpovídá obecným představám o plnohodnotném členu společnosti. A proč nevěnovat větší pozornost také ženám, které se rozhodují pro potrat? Každým rokem je okolo pětadvaceti tisíc dětí

Dokončení na str. 2

Radostné vánoční svátky a požehnaný nový rok

„Zeptal ses svých učedníků: ‘Za koho lidé pokládají Syna člověka?’ (Mt 16,13). Očekáváš i od nás odpověď? Nechceme vypočítávat, co o Tobě soudí jiní, ale dosvědčovat, co o Tobě věříme my. Chceme před Tebou klečet – s úctou a pokorou. To je naše odpověď.“ (P. Leo Kuchař SSS)

Milí čtenáři, přejeme vám radostné vánoční svátky a požehnaný nový rok 2012! Kéž v nás události Narození Spasitele obnoví víru, odvahu i naději, abychom poté, co se Ježíši Kristu pokloníme, uměli být světu Jeho dobrými svědky. Za vaši celoroční přízeň a podporu upřímně děkuje redakce Res Claritatis.

Dokončení ze str. 1

zabito v lůně vlastní matky. Mohl bych pokračovat. Proč to všechno píšu? Protože jsou Vánoce, svátky Vtělení. Tedy události, která se naprosto vymyká našemu chápání. Vše-mohoucí, vše-vědoucí Boží Syn se stává ne-mohoucím a ne-vědoucím dítětem. Vydaným na milost a nemilost druhým. To my, praktikující věřící, dobře víme. Velká část našich bližních ale ne. Díky tomu jim nejen uniká smysl Vánoc, ale možná i celého života. To nás nemůže nechat klidnými. Ale co s tím, kdo z nich je ochotný nám dnes naslouchat? Začneme popořádku. První krok je připravit jejich srdce. To přeci ale může jen Bůh! Ano, to může jen všemohoucí a přítom do našich rukou se vydávající Bůh. Vydávající se do našich modliteb. Čeká na naše prosby a oběti, aby je učinil po vzoru svého Syna mocnými proměny světa. Bez modlitby nezmůže nikdo nic, s modlitbou ale dokáže mnoho i ten nejnepatrnější z nás.

Vyprošuji nám všem do nového roku hojnost Boží milosti a odvahu vytrvat v modlitbách a obětech.

P. Jiří Korda
koordinátor Modliteb za nejmenší
(Informace o modlitebním hnutí
„Modlitby za nejmenší“ najdete
v tomto čísle na str. 11)

Příští číslo RC Monitoru, č. 1/2012, bude vydáno k datu 15. ledna 2012.

Nová vatikánská komise pro liturgické umění a duchovní hudbu

V nejbližší době bude Kongregací pro bohoslužbu vytvořena „Komise pro liturgické umění a duchovní hudbu“. Jejím úkolem bude spolupracovat s komisemi pověřenými hodnocením církevních staveb v různých diecézích. Tým bude také zodpovědný za další studium hudby a zpěvu, které doprovází slavení mše svaté.

Kardinál Antonio Cañizares Llovera, prefekt Kongregace pro bohoslužbu, a Benedikt XVI. považují tuto práci za „velmi naléhavou“. Realita je do očí bijící: v uplynulých desetiletích začaly nové kostely připomínat víceúčelové haly. Příliš často architekti nepovažovali slavení katolické liturgie za hlavní účel, což vedlo k budování avantgardních staveb, které připomínají všechno možné, jen ne mysterium a posvátnost kostela.

Papež v této souvislosti vysvětluje, že je třeba poskytnout „nový impuls na podporu svaté liturgie Církve v duchu obnovy požadované Druhým vatikánským koncilem v konstituci *Sacrosanctum Concilium*“. Je třeba více studovat smysl liturgie a řádně ji slavít. Z tohoto důvodu Kongregace pro bohoslužbu hodlá podporovat vzdělávání kněží a katechetů, počínaje od samotných základů. Kongregace následuje příkladu a učení Benedikta XVI. a klade si za cíl oživit smysl pro posvátnost a tajemství liturgie.

Myšlenka, kterou nyní kardinál Cañizares zpracovává, je potvrzení mimořádného významu milosti v lidském konání, potřeba poskytnout prostor Božimu jednání v liturgii na rozdíl od činností, které jsou ponechány na lidské tvořivosti. Vznikne mnoho příležitostí k zamyšlení nad těmito tématy. V roce 2012 oslavíme 50. výročí Druhého vatikánského koncilu a rok poté si připomeneme 50. výročí schválení prvního koncilního textu, konstituce o posvátné liturgii *Sacrosanctum Concilium*.

Vatican Insider

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

SLOVO KNĚZE

Betlémské světlo 2011

V sobotu 10. prosince 2011 proběhla v chrámu Zur Heiligen Familie ve Vídni ekumenická bohoslužba spojená s převzetím Betlémského světla.

V České republice se jako vždy stala první zastávkou Betlémského světla jihomoravská metropole. V neděli 11. prosince při mši svaté v katedrále sv. Petra a Pavla předali skauti světlo z Betléma do rukou brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho. Po skončení bohoslužby si věřící světlo v lucernách či na hořící svíci odnášeli s sebou domů. Další organizace šíření Betlémského světla ve farnostech a obcích již záleží na místních podmínkách. Následný rozvoz Betlémského světla vlaky po České republice se uskuteční o týden později, v sobotu 17. prosince 2011.

Motto letošního Betlémského světla zní: „Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo...“ (Iz 9,1) Bližší informace o Betlémském světle lze získat na internetové adrese www.betlemskesvetlo.cz.

Biskupství brněnské

Znovu oživený ateismus

Podle článku otištěného v *L'Osservatore Romano* se ateismus v posledních letech stává aktivní intelektuální silou. Adriano Pessina, který vyučuje filosofii na Katolické univerzitě Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, vidí návrat k teoretickému ateismu podporovaný odkazy na vědecká pojednání. Po klasickém období pochybných učitelů (Marx, Nietzsche, Freud) je dnes na řadě neodarwinismus a neurověda, aby poskytly argumenty pro věru, že Bůh neexistuje. Druhou změnou je ateismus jakožto nová podoba morálky.

Noví apogeti ateismu odkazují na empirické vědy, aby odůvodnili tezi, že bez Boha je možné žít morálně a dokonce že každý může a musí vzít do vlastních rukou budoucnost evoluce, jež byla dosud takřikajíc slepá, ale nyní konečně může být řízena podle lidského projektu uvolněného z řetězu dávných zákazů náboženské nadvlády.

„Člověk může a musí reagovat na argumenty nové apogetiky ateismu, které určitě nejsou post-metafyzické a nemají důvěru ve velké zdroje, které nabízí lidský rozum zachráněný skutečností Vtělení,“ dodává Pessina. „Po období slabého myšlení a nejisté identity se ve veřejných kulturních sférách opět objevuje otázka existence zakořeněné buď v Bohu, nebo obrácené proti němu.“

CatholicCulture.org

Syrsko-pravoslavný biskup žádá o pomoc pro pronásledované křesťany

Syrsko-pravoslavný biskup Emmanuel Aydin požaduje pomoc pro pronásledované křesťany. Řekl to 5. prosince v kázání ve vídeňské katedrále svatého Štěpána v rámci ekumenické solidarizační bohoslužby. V kázání se soustředil především na pronásledování křesťanů, jež vyplývá z propojení politiky a náboženství v islámu.

Hlasy, jež vidí řešení problému křesťanů v islámských zemích v „dialogu“, prohlašuje biskup Aydin za naivní. Protistrana nás nepřijímá jako rovné partnery v dialogu, řekl. Pro ně jsme nevěřící a tedy nepřátelé státu a agenti Západu. Tento postoj sílí i v tak laicistické zemi, jako je Turecko.

Biskup varoval před protikřesťanskými tendencemi v samotné Evropě. Křesťané a jejich víra jsou evropskými politickými, kulturními i publicistickými elitami „cíleně zesměšňování a diskriminování“.

Ježíšův příkaz utvořit jedinou Církev platí pro všechny křesťany. Na tom musejí spolupracovat všechny křesťanské církve, řekl biskup.

Kathnet

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Měl jsem to štěstí prožít začátek adventní doby na nejznámějším poutním místě v Čechách – na Svaté Hoře v Příbrami. A co víc – zúčastnil jsem se malé konference o nové evangelizaci v České republice. Misijně založené komunity a skupiny shromážděné kolem portálu evangelizace.cz zde sdílely dosavadní zkušenosti s misii u nás a zamýšlely se nad novými cestami, jak naplnit poslání Církve hlásat evangelium.

Setkání bylo radostné a velmi inspirativní. Chválil jsem Pána, kolik se toho na poli zvěstování evangelia již děje. Komunita Blahoslavenství z Dolan nás seznámila s metodou Farních evangelizačních buněk, která má referenční střed v Miláně a může farnosti žijící spíše pro sebe přeměnit ve farnosti otevřené a hlásající i lidem zvenku. Byly představeny Alfa kurzy – velmi progresivní a úspěšný způsob zvěstování křesťanského kerygmatu tisícům lidí s nejrůznějšími názory. Pak přišla řeč na naše dominikánské misie a velmi podobné misie františkánské rodiny v různých městečkách a městech naší vlasti. Vynikající apoštolát už roky vyvíjí jihomoravské společenství FATYM (FARNÍ TÝM): Krom lidových misii, tiskového (časopis *Milujte se* a mnoho dalších publikací) a internetového (TV-MIS) apoštolátu představil P. Marek Dunda z modliteb povstaly projekt evangelizace sídliště v 16 krocích. Hodna obdivu byla i zdařilá adopce dříve mrtvé farnosti Jeníkov. Bratři redemptoristé pak referovali o vytrvalém a plodném konání klasických lidových misii v mnoha farnostech. Nových cest a přístupů k evangelizaci mladých lidí se týkal poslední živý příspěvek. Bylo krásné slyšet i vidět, jak Pán žehná a jak jeho Vinice vzkvétá tam, kde je modlitba a skutečný apoštolský zápal.

Vrcholem konference byl příjezd otce biskupa Jana Baxanta z Litoměřic, jeho hluboké slovo o nové evangelizaci v našich podmínkách a společné slavení Eucharistie pod mateřským pohledem Panny Marie Svatohorské. Ježíš, jehož narození se chystáme zakrátko slavit, kéž zapaluje další služebníky Slova i ty, kterým neseme evangelium.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

VÁNOCE

Z textů Josepha Ratzingera

Institut papeže Benedikta XVI. v Řezně vydal v září 2011 teologickou čítanku *Víra Církve*, jež je sestavena z textů Josepha Ratzingera. V této rubrice budeme jednotlivé texty otiskovat na pokračování.

Vánoce sdělují [...] do všech našich pochybností a zmatků: Bůh je. Nikoli jako nějaká nekonečně vzdálená moc, která nás může nanejvýš děsit; nikoli jako hluboký základ bytí, který nepoznává sebe sama. Existuje tak, že je schopen se o nás starat a že vše, co jsme a co konáme, stojí před jeho očima. Před očima, jež jsou očima lásky. Kdo toto ve víře přijme a ve víře zná, pro toho neexistuje žádná poslední samota. *On* je tu. Světlo, kterým se stal jeden člověk v dějinách a pro dějiny, není žádná bezmocná náhoda, nýbrž světlo ze Světla. Naděje a povzbuzení, jež vycházejí z tohoto světla, tím dostávají zcela novou hloubku. Ale právě proto, že je to zcela božská naděje, smíme a máme ji také přijímat a nést dál jako naději zcela lidskou.

Slavit Vánoce znamená na základě toho přijmout svátek, který jsme neustanovili sami, nýbrž který nám byl darován Bohem. To zásadně odlišuje církevní

Giotto di Bondone: Narození Páně, detail (1304–1306)
Foto: Wikipedia

svátky od pouhého volného času, ode vší zábavy, jež je dílem jen nás samých. Skutečnost Vánoc je tu, i když ji sami nevnímáme, i když ji sami nehledáme. Byla nám jednou provždy dána narozením Dítěte, v němž se Bůh chtěl stát jedním

z nás. O Vánocích jsme přede všemi dárky, které sami dáváme, vždy již předem obdarováni. Na tom se zakládá onen vysvobozující charakter takového dne, je-li správně chápán: že se nám dává, co žádáný z nás sám neudělal a nevymyslel. Že víme, že na nás už předem někdo někdo myslel, že stačí jen vejít do otevřeného světla svátku, které na nás čeká a ujišťuje nás, že okruh našich činů není jedinou skutečností, která existuje. Nemějme strach poddat se tomu. Stávat se radostnými bez křečovitosti a tak šířit dál, co lidstvo především a více než co jiného potřebuje: radostnost z hloubi srdce, která zbavuje pout a vysvobozuje a všem dalším darům dodává jejich smysl, jejich pravou souvislost.

(Drei Weihnachtsbetrachtungen, v: Dogma und Verkündigung, München 1973, s. 392n.)
<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Kolář SJ

MARIA JE HYMNUS ŽIVOTA

Promluva Benedikta XVI. o slavnosti Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu

V den slavnosti Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu, vedl Svätý otec za účasti desítky tisíc věřících tradiční mariánskou pobožnost na Španělském náměstí v Římě.

Draží bratři a sestry, velkolepá slavnost Neposkvrněné Panny Marie nás každoročně vybízí k tomu, abychom se sešli na jednom z nejkrásnějších náměstí Říma a vzdali hold Matce Kristově a Matce naší. Srdečně zdravím vás všechny zde přítomné, jakož i ty, kteří jsou s námi spojeni rozhlasem a televi-

zí. Děkuji vám za vaši hromadnou účast na této mojí modlitbě.

Na vrcholu sloupu, který jsme obstoupili, je Maria ztvárněna sochou, která částečně odkazuje k úryvku z Apokalypsy, který jsme právě slyšeli: „Pak se objevilo na nebi veliké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou

z dvanácti hvězd kolem hlavy“ (Zj 12,1). Jaký je význam tohoto obrazu? Představuje zároveň Matku Boží a Církev.

Žena oděná sluncem

„Žena“ z Apokalypsy je totiž samotná Maria. Objevuje se jako „oděná sluncem“, tj. oděná Bohem: Panna Maria je totiž

cele prostoupena světlem Božím a žije v Bohu. Tento symbol zářivého šatu zřetelně vyjadřuje celkový stav Mariina bytí: Ona je „milostiplná“, naplněná Boží láskou. A „Bůh je světlo“, říká také svatý Jan (1 Jan 1,5). Takto pak „milostiplná“, „Neposkvrněná“ odráží celou svojí osobou světlo „slunce“, kterým je Bůh.

S měsícem pod nohama

Tato žena má pod svýma nohama měsíc, symbol smrti a smrtelnosti. Maria je totiž plně přidružená k Ježíši Kristu, svému Synu, který zvítězil nad hříchem a smrtí; je svobodná od jakéhokoli stínu smrti a plná života. Stejně jako smrt nemá žádnou moc nad zmrtvýchvstalým Ježíšem (srov. Řím 6,9), tak také Maria ji prostřednictvím milosti a zvláštní výsady Všemohoucího Boha nechala za sebou a překonala. V jejím životě se to projevuje dvěma velikými tajemstvími. Nejprve byla počata bez prvotního hříchu, což je tajemství, které slavíme dnes, a na sklonku svého života byla přijata do nebe s duší a tělem, ve slávě Boží. Avšak i veškerý její pozemský život byl vítězstvím nad smrtí, protože se dala cele do služeb Bohu, plným sebeodevzdáním se Jemu a bližnímu. Maria je tedy sama o sobě hymnem na život: je stvořením, ve kterém se uskutečnilo Kristovo slovo: „Já jsem přišel, aby měly život a aby ho měly v hojnosti“ (Jan 10,10).

S korunou z dvanácti hvězd

Apokalyptická vize ukazuje další detail: nad hlavou ženy oděné sluncem je „koruna z dvanácti hvězd“. Toto znamení připomíná dvanáct kmenů Izraele a znamená, že Panna Maria je středem Božího lidu, celého společenství svatých. Obraz koruny nás tak přivádí k druhé interpretaci nebeského znamení „ženy oděné sluncem“. Kromě Matky Boží zosobňuje toto znamení církev, křesťanské společenství všech dob. Je v požehnaném stavu, ve svém lůně nosí Krista, jehož má přivést na svět; představuje soužení pozemské církve, která mezi útěchami od Boha a pronásledováním světa přináší lidem Krista.

Veliký ohnivě rudý drak

Právě proto, že přináší Krista, setkává se církev s odporem krutého protivníka, jehož v apokalyptické vizi představu-

je „veliký ohnivě rudý drak“ (Zj 12,3). Tento drak se marně snažil pozřít Ježíše – „syna, chlapce, toho, který má vládnout všem národům“ (12,5); marně proto, že Ježíš svou smrtí a zmrtvýchvstáním vystoupil k Bohu a usedl na Jeho trůn. Proto drak, který byl jednou provždy poražen na nebi, obrací své útoky proti ženě – Církvi – v poušti světa. V každé době je však církev podporována světlem a mocí Boha, který ji na této poušti sytí chlebem svého Slova a posvátnou Eucharistií. Církev tak v každém soužení uprostřed všech zkoušek, které ji během staletí v různých částech světa potkávají, trpí pronásledováním, ale vychází z něho vítězně. A právě tímto způsobem je křesťanské

„Žena oděná sluncem“ zosobňuje církev, která mezi útěchami od Boha a pronásledováním světa přináší lidem Krista.

společenství přítomností a zárukou Boží lásky proti všem ideologiím nenávisti a egoismu.

Jedinou léčkou, před níž církev může a má mít obavy, je hřích jejích vlastních členů. Zatímco Maria je Neposkvrněná, svobodná od jakékoli poskvrny hříchu, církev je svatá, ale zároveň poznamenaná našimi hříchy. Proto se lid Boží putující v čase obrací ke své nebeské Matce a prosí o její pomoc; prosí ji, aby doprovázela putování víry, aby povzbudila nasazení křesťanského života a dala oporu v naději. Je nám to zapotřebí, zejména v této chvíli tak obtížné pro Itálii, pro Evropu a další části světa. Pomoz nám Maria, abychom viděli světlo, které je nad příkrovem mlhy, která jakoby zastírá realitu. Proto také my, zvláště při této příležitosti, nepřestáváme s dětskou důvěrou prosit o její pomoc: „Maria, počatá bez poskvrny hříchu, oroduj za nás, kteří se k tobě utíkáme – *Ora pro nobis, intercede pro nobis ad Dominum Iesum Christum!*“

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(Mezititulky redakce)

Žena z Apokalypsy, kniha hodinek (15. stol.). Foto: unicornblog.cn

EVANGELIZACE V ČASE KRIZE

Krise je pro katolíky zvláštní příležitostí vyjít do světa

Fra Angelico: Svatý Petr káže v přítomnosti svatého Marka (1433). Foto: Wikimedia Commons

Mínulý týden jsme nakoupili něco zásob mléka, mouky a oleje. Itálie se ocitla na hraně bankrotu a dětem je nutné dát najíst, i kdyby padl stát, měna a banky. Naposled jsem něco podobného zažil za hlubokého komunismu. Zásoby mouky, cukru a mléka v prášku tenkrát dělali moji rodiče. Dnes jsme v krizi my. Je tedy potřeba zabezpečit se, zamknout na tři západy a přečkat než přejde...

Nic takového. Krize je pro katolíky zvláštní příležitostí vyjít do světa. Ukázat lidem, co je v životě nejdůležitější. Objevit krásu evangelijní prostoty a skromnosti. Papež o tom mluvil při setkání s americkými biskupy. Je to čas, v němž máte naplnit svou profetickou službu; s pokorou, ale usilovně hlásejte osvobozující pravdu evangelia, vybídl Benedikt XVI. biskupy Spojených států.

Evangelizace v době krize není ovšem úkolem jen pro biskupy. Papež o tom mluvil také během setkání s Papežskou radou pro laiky. Právě laikům ukazoval, jak se konkrétně angažovat v evangelizaci, počínaje zřejmou pravdou, že na počátku víry není idea, etické rozhodnutí, nýbrž setkání s událostí a s Osobou. Je-li tomu tak, rovněž

prvním krokem evangelizace je setkání s člověkem, který se s Kristem setkal a byl jím odměněn. Jinými slovy, musíme dát lidem šanci, aby se mohli setkat s námi a skrze nás s Bohem.

V podobném duchu promluvil papež také po bavorském koncertu ve Vatikánu. Benedikt XVI. vzpomínal na bavorské adventní tradice a s potěšením konstatoval, že po letech znovu ožívají. Díky nim se totiž víra vrací do našich domovů a vytvářejí se tak „ostrovy duše, ostrovy ticha, ostrovy víry, ostrovy pro Pána“, řekl papež. O tom, že domov je přirozeným místem setkání s Bohem, mluvil Svatý otec také během setkání s Papežskou radou pro rodinu.

Tolik různých setkání a všechna o tomtéž: aby bylo zřejmé, že naší odpovědí na aktuální krizi musí být evangelium. Samozřejmě, naplní-li se pesimistické scénáře, bude-li nutné sáhnout k zásobám mouky a mléka, Církve se bude muset postavit do první linie na pomoc chudým. Dnes se ještě snažíme uniknout propasti, zažehnat krizi.

Je tedy třeba hlásat lidem Boha. V posledních desetiletích to Církve zanedbávala. Více než vírou se zabývala

sociálními záležitostmi, politikou a hospodářstvím. A tak přispěla ke krizi také v této oblasti, protože člověk přišel o základy – přiznal papež při setkání s Radou pro laiky.

A ještě jedna věc na okraj krize. Dnes se stále častěji mluví o mezigenerační spravedlnosti. „Po celá desetiletí si politici kupovali hlasy a podsluhovali voličům za vypůjčené peníze, které dnes musí vracet nové generace. Tyto účty je třeba vyrovnat,“ přiznal papež při setkání s Radou pro laiky. „Mladí MAJÍ PRÁVO slyšet jasný výklad učení Církve,“ řekl Benedikt XVI. v již citované promluvě k americkým biskupům. Bylo toto právo v posledních desetiletích náležitě chráněno? Dovolují si pochybovat. Mnohokrát jsem v Církvi slyšel o obraně práv, ale vždy šlo o práva učitelů víry na jejich vlastní názory a interpretace víry.

Osmého prosince, na slavnost Neposkvrněného početí, papež konejšil věřící, že se nemají čeho bát. S Marií Církve přestojí útoky všech protivníků. Jedinou věcí, které se musíme bát, jsou naše vlastní hříchy, zdůraznil Benedikt XVI.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

Dnešní krize je důsledkem dlouhodobých zanedbání. Nejen v oblasti financí a ekonomiky, ale také v předávání víry. Proto je potřeba nové evangelizace.

STÁT SE ČÍŇANEM PRO ČÍŇANY

Svatý Josef Freinademetz, první misionář Společnosti Božího Slova

Jedním z patronů Společnosti Božího Slova – verbistů je svatý Josef Freinademetz, řeholní kněz a misionář v Číně, který zde za těžkých podmínek a stálého pronásledování třicet let hlásal Boží slovo.

Celý jeho život byl poznamenán úsilím stát se Číňanem pro Číňany. Svým příbuzným napsal: „Miluji Čínu a Číňany a jsem připraven pro ně zemřít.“

Dětství a studia

Josef Freinademetz se narodil 15. dubna 1852 v Oies, malé vesnici v nadmořské výšce 1500 m v Dolomitech v Jižním Tyrolsku, které tehdy patřilo k Rakousku, nyní je součástí Itálie. V devatenáctém století to bylo těžko přístupné, úzké horské údolí, kde obyvatelé žili velmi jednoduchý a chudý život. Patřili k malé menšině Ladinů, kteří stále mluví vlastním jazykem.

Freinademetzovi měli čtrnáct dětí, čtyři z nich zemřely krátce po narození. Rodina Ujopa, jak Josefovi říkali v místním ladinském jazyce, byla chudá a zbožná. Měli malé hospodářství, kde děti od útlého věku pomáhaly v práci. Několik krav, několik prasat a ovcí a jeden kůň, to byl celý majetek rodiny.

Po absolvování farní školy v Badiu, kde celé vzdělání trvalo čtyři roky, pokračoval Josef na doporučení faráře ve studiích v Bressanone (Brixen). Tam se mluvilo německy, a proto se mladý chlapec musel naučit nový jazyk.

Kněžství a vstup do řehole

Po maturitě vstoupil do semináře (1872) a 5. července 1875 byl vysvěcen na kněze a poslán pracovat jako kaplan ve farnosti svatého Martina, v jeho rodném údolí 12 km od Oies. Ale už po třech letech se stal členem nového misijního řádu založeného německým knězem Arnoldem Janssenem, v holandské obci Steyl, u hranic s Německem. Myšlenka na misijní práci ho formovala od chvíle, kdy vstoupil do semináře. Když se dozvěděl o iniciativě otce Janssena, touha jít na misie vyhrála. Nejdřív o svém

rozhodnutí informoval svého biskupa, a pak napsal otci Arnoldovi Janssenovi žádost o přijetí. Když se zakladatel Misijního domu vracel z Říma, setkali se v klášteře otců kapucínů v Bressanone a tam padlo konečné rozhodnutí. Jak pevně byl Josef rozhodnut pokračovat

Svatý Josef Freinademetz. Foto: www.svd.cz

Jediná řeč, které každý rozumí, je láska.

(svatý Josef Freinademetz)

ve svém plánu, se dozvídáme ze slov, která napsal svým rodičům: „Dáte-li mi povolení jít na misie do práce mezi pohany, budu velmi rád, pokud ne, i tak musím jet, chtěl bych zachránit aspoň jednu duši.“

To byly začátky Společnosti Božího Slova pod vedením zakladatele. V celém domě panovala jednoduchost a chuďdoba a zároveň neuvěřitelné nadšení a obětavost. Tento duch plně odpovídal

osobnosti otce Freinademetze, který byl přesvědčen, že toto je správný způsob života, nezbytný pro budoucí misionáře.

Začátky v Číně

Dne 2. března 1879 otec Josef Freinademetz a otec Jan Anzer, další člen komunity Misijního domu v Steylu, dostali misijní kříž a vydal se na misijní stanici do Číny. Freinademetz tak byl jedním ze dvou prvních misionářů z komunity ve Steylu, později oficiálně nazývané jako Společnost Božího Slova.

Na čínskou půdu dorazili 20. dubna a první dva roky zůstali v Hongkongu, kde se učili místní jazyk a místní zvyky. Anzer vyučoval v diecézním semináři a Josef Freinademetz pracoval na misijních stanicích. V roce 1881 dostalo společenství založené Janssenem vlastní misijní oblast v Jižním Šantungu – první misionáři verbisté se vydali na svou první misijní stanici. V prosinci 1885 byl jižní Šantung uznán Vatikánem jako nezávislá misijní oblast. V této době žilo v misii 634 křesťanů, 40 katechetů a 2 150 katechumenů. Mezi nimi pracovalo 12 kněží, jeden jáhen a čtyři řeholní bratři.

Fu Shenfu – Šťastný kněz

Freinademetz v Číně obětavě pracoval až do konce svého života, už nikdy se ani na krátkou dobu nevrátil do Evropy. Kromě krátkého třítydenního zdravotního pobytu v Japonsku nikdy Čínu neopustil. Putoval obrovským územím od vesnice k vesnici v jižním Šantungu a jen na krátkou dobu se vracel do mateřské stanice. Narazil na řadu problémů, a dokonce i pronásledování, zvláště intenzivní v době povstání boxerů (1900), které bylo nasměřované proti Evropanům, a to především misionářům. Stejně těžký byl vztah Freinademetze s místním řeholním představeným a později biskupem Janem Anzerem.

Freinademetz se snažil všem problémům čelit, chtěl být jako Ježíš Kristus a svatý Pavel, „Číňanem pro Číňany“. Na samém začátku svého pobytu v Číně dostal nové čínské jméno „Fu Shenfu“, což znamená „šťastný kněz“.

„Řeknu vám upřímně a otevřeně: Miluji Čínu a Číňany a jsem připraven pro ně zemřít. Návrat do Evropy by nyní znamenal největší oběť, jakou by kdo ode mě žádal. Teď, kdy už nemám tak velké problémy s jazykem a kdy už znám tento lid a jeho způsob života, stala se Čína mou vlastní a bitevním polem, na kterém bych chtěl zemřít. Kdybych se nyní objevil u vás, v Badia, cítil bych se jako cizinec. Sedm let jsem v Číně, a – dá-li Bůh – jsem ochoten zůstat i sedmdesát let. Věřte mi, že Čína není o nic méně krásnější než Badia, kromě toho, že populace je zde pohanská,“ napsal Joseph Freinademetz svým příbuzným.

Služba provinciála

V létě 1900, po potlačení nepokojů, byl Freinademetz jmenován Arnoldem Janssenem provinciálním představeným Společnosti Božího Slova v jižním Šantungu. Až dosud tuto funkci vykonával Anzer, který zároveň zastával i úřad biskupa. Rozhodnutí generálního představeného cítil biskup Anzer jako urážku. Freinademetz byl nyní hlavně v centrální misi v Puoli, ale také se snažil navštěvovat i další stanice na velké ploše provincie. Po smrti biskupa Anzera byl jedním z kandidátů na jeho místo, ale protože byl rakouské národnosti a protože upozorňoval na špatné zacházení kolonistů s Číňany, neobdržel po protestech od německých orgánů biskupské svěcení.

„Tak, bratře Josefe, tvůj osud je zpečetěn: modlit se, pracovat, trpět a vytrvat. Celý tvůj život je teď pro milované Číňany, žij tak, abys na konci života mohl ulehnout ke spánku vedle svých věrných Číňanů. Adieu! Na shledanou naposledy, milovaná vlasti, tam daleko, přes moře,“ píše Freinademetz.

Smrt v pověsti svatosti

V době epidemie skvrnitého tyfu se Freinademetz nakazil, když pomáhal nemocným lidem. Zemřel 28. ledna 1908 v Tai-
kia, kde byl pohřben na hřbitově tamější

misie u dvanáctého zastavení křížové cesty. Jeho hrob se rychle stal místem úcty a cílem poutí křesťanů.

Horlivý pastýř

Freinademetz byl velmi pečlivý člověk, nic nedělal polovičatě, byl velmi pracovitý. I když nebyl tak přísný jako Anzer, byl velmi důsledný. Problémy – pronásledování křesťanů, konflikty s Anzerem, nedostatek personálu –, ho nikdy nezlomily. Vedlo ho to k přijímání povinností, práci a řešení záležitostí, které by si sám pro sebe určité nevybral. Byl horlivým pastýřem, knězem. Rád pobýval s katechume-

Byl to veliký muž modlitby. Jeho zbožnost byla otevřená vůči druhým a prodchnutá velkou horlivostí.

ny a nově pokřtěnými. Někdy řídil kurzy katechetů a byl také rektorem duchovního semináře. Vydal katechismus v čínštině a vypracoval pravidla pro katechety. Vedl obsáhlou korespondenci s rodinou, přáteli a představenými v Steylu. Připravil diecézní synod, ale především jménem biskupa nebo jako provinciální představený hodně cestoval a navštěvoval křesťanská společenství. Také vyřešil mnoho problémů s čínskými úřady. V žádné z těchto aktivit nikdy nezanedbával duchovní život.

Muž modlitby

Kardinál Tien, který se s Freinademetzem osobně setkal, vzpomínal: „Často si klekl na kůru kostela, a pro nás bylo

vždy mimořádným zážitkem vidět ho ponořeného do modlitby. Obraz tohoto klečícího kněze zůstal nesmazatelně v mé paměti. Byli jsme přesvědčeni, že ho nic nemůže vyrušit. Byl to veliký muž modlitby. Jeho zbožnost byla otevřená vůči druhým a prodchnutá velkou horlivostí.“

Číňanem pro Číňany

Freinademetz miloval čínský lid a Čínu. Chtěl se stát „Číňanem pro Číňany“. Nebyl to proces rychlý a snadný. Prožil mnoho zklamání a krizí. Byl však schopen dívat se jinak na okolní svět – změnil svou mentalitu, předsudky typické pro Evropu a Církev v 19. století. Dne 19. října 1975 v Římě byl blahověstěn papežem Pavlem VI. a 5. října 2003 v Římě svatořečen papežem Janem Pavlem II.

Naučil se objevovat, respektovat a milovat kulturu a velikost národa, k němuž byl poslán. Celý svůj život věnoval šíření evangelia, hlásání Boží dobroty a lásky a usiloval o to, vnášet tuto lásku do života při výchově čínských věřících. Vedl církevní obce, byl otevřený v solidaritě vůči čínským sousedům a povzbuzoval pokřtěné Číňany, aby se stávali misionáři pro své rodáky jako katecheté, řeholníci anebo jako kněží. Celý jeho život byl konkrétním uskutečňováním hesla: „Jediná řeč, které každý rozumí, je láska.“

*P. Jaroslaw Batóg SVD
(Mezitimulky redakce)*

*P. Jaroslaw Batóg SVD,
kněz Společnosti Božího
Slova, administrátor
farnosti u kostela Všech
svatých Praha-Uhřetíněves*

Společnost Božího Slova (verbisté)

Společnost Božího Slova, neoficiálně zvanou jako verbisté, založil roku 1875 svatý Arnold Janssen v Steylu (dnešní Nizozemsko). Celoživotním povoláním svatého otce Arnolda bylo žít a pracovat pro velké misijní dílo Církve.

Toto své poslání realizoval v bezvýhradném obětování svých sil hlásání evangelia prostřednictvím misionářů a misijních sester v zemích, kde Boží slovo ještě nebylo hlášáno a kde místní církev ještě nebyla schopná samostatného života.

Společnost má dnes 6 tisíc členů a je tak sedmou největší mužskou řeholní komunitou katolické Církve. Misionáři Společnosti Božího Slova hlásají Boží slovo, přinášejí svatosti Kristovy lásky a milosti, podporují katolické školství a komunikaci na všech úrovních. Aktivně působí i na území České republiky.

Více informací najdete na <http://www.svd.cz>.

NOVÁ GLOBÁLNÍ ETIKA: VÝZVY PRO CÍRKEV

Křesťané tváří v tvář problémům postmoderní doby

Pod rouškou „laskavého konsenzu“ propaguje globální etika protikřesťanský program zakořeněný v odklonu od Boha. Hrozí nebezpečí, že se křesťanství nové etice přizpůsobí. Obnovení křesťanské identity a její oddělení od rozporuplných programů je naléhavým úkolem pro Církev.

Tato studie předkládá přehled problémů, jimž křesťané čelí tváří v tvář nové globální etice, která se začala prosazovat od konce studené války. Globální kulturní revoluce proběhla bezprostředně po pádu berlínské zdi. Do celého světa se začala šířit nová slova, paradigmat, normy, hodnoty, životní styl, vzdělávací metody a veřejnosprávní postupy podřízené nové etice, a už stihly dobýt svého vítězství. Etický systém, jemuž čelíme, je nový v tom smyslu, že je *postmoderní*, a v zásadních ohledech *post-židovsko-křesťanský*. Je navíc *globálně normativní*: už ovládá celosvětovou kulturu. Většina intelektuálů a kompetentních orgánů začala postupovat podle nových norem, aniž by pečlivě analyzovala jejich původ a důsledky, zatímco stále slabší menšina se stavěla odmítavě. Přestalo se rozlišovat *dobro a zlo*.

Odklon od Boha

Obsah nové kultury není zcela zřejmý. Pod rouškou „laskavého konsenzu“ schovává globální etika protikřesťanský program zakořeněný v odklonu Západu od Boha, který od roku 1989 propagují mocné menšiny, které jsou v čele globální vlády. Mnoho křesťanů si již plete paradigmat nová kultury se sociálním učním Církve. Nebezpečí, že se křesťanství nové etice přizpůsobí, je reálné zejména v rozvojových zemích, které nyní čelí prvním důsledkům globalizace. Na druhé stranu křesťané nemohou zpochybňovat Boží prozřetelnost v řízení světových událostí. Jsou povoláni k tomu, aby rozpoznávali znamení působení Ducha Svatého v nové kultuře a hlásali světu evangelium, tedy aby nabízel alternativy k postmodernímu dekonstrukcionismu.

Neznalost reálných hodnot – ať už sociopolitických, kulturních nebo antropologických a teologických – je obrovská. Nicméně neznalost je vždy špatný rádce. Seriózní studium globální kulturní revoluce, jak jejího *obsahu*, tak i jejího *prů-*

Zahrada Eden, Très Riches Heures (15. stol.)
Foto: Wikimedia Commons

Ryzí lidské touhy a věčné hodnoty se propletly s hořkým ovocem západního odpadlictví, které proces globalizace nakazilo zevnitř.

běhu, může křesťanům umožnit uplatnit jejich odpovědnost. Toto úsilí je součástí evangelizačního poslání Církve.

Globální kulturní revoluce

Nové pojmy

Od konce studené války se světem šíří jako požár stovky nových pojmů až do nejzapadlejších koutů zeměkoule. Je-

jich formulace se děje prostřednictvím nového jazyka. Namátkou si uvedme pár příkladů: globalizace s lidskou tváří, globální občanství, udržitelný rozvoj, řádná správa věcí veřejných, vytváření konsenzu, globální etika, kulturní diverzita (rozmanitost), kulturní svoboda, dialog mezi civilizacemi, kvalita života, kvalitní vzdělání, vzdělání pro všechny, právo volby, informovaná volba, informovaný souhlas, gender, rovné příležitosti, princip spravedlnosti, mainstreaming, zrovnoprávnění, nevládní organizace, občanská společnost, partnerství, transparentnost, účast zdola-nahoru, zodpovědnost, holismus, široce otevřený prostor pro diskusi, podpora, zapojení, zvyšování informovanosti, vyjasnění hodnot, vytváření kapacit, práva žen, práva dětí, reprodukční práva, sexuální orientace, bezpečný potrat, bezpečné mateřství, přístup k právům, všeobecná prospěšnost, vstřícné prostředí, rovný přístup, výchova dovedností potřebných pro život, vzdělávání vrstevníků, tělesná integrita, internalizace, vlastnictví, faktor změny, nejlepší osvědčené postupy, ukazatelé pokroku, kulturně citlivé přístupy, světská spiritualita, parlament mládeže, výchova k míru, práva budoucích generací, sociální odpovědnosti podniků, fair trade (férový obchod), lidská bezpečnost, bezpečnostní opatření, prevence...

Nikdo dnes již nemůže popírat, že tyto pojmy převládají v současné kultuře, jejímž hlavním cílem je být *globální*.

Tento zřejmý míšmaš slov a pojmů nelze jako celek zamítnout ani schválit. Ryzí lidské touhy a věčné hodnoty se propletly s hořkým ovocem západního odpadlictví, které proces globalizace nakazilo zevnitř.

Vylučování slov pramenících z židovskokřesťanské tradice

Nový globální jazyk však má sklon vyhýbat se slovům specificky pramenícím z židovskokřesťanské tradice, jako např.: pravda, morálka, svědomí, rozum, srdce, panenství, zdrženlivost, snoubenec, manžel, manželka, otec, matka, syn, dcera, komplementarita, služba, pomoc, autorita, hierarchie, spravedlnost, zákon, příkázání, dogma, víra, dobročinnost, naděje, utrpení, hřích, přítel, nepřítel, přirozenost, zpodobnění...

Vždyť např. Jacques Derrida, mistr postmoderního dekonstrukcionismu, v rozhovoru pro francouzské noviny *Le Monde* krátce před svojí smrtí v roce 2004 navrhol, aby bylo slovo „sňatek“ odstraněno z francouzského občanského zákoníku za účelem vyřešení sporu o právní status homosexuálních párů. Vyloučení určitých slov je faktor, který nesmíme opomíjet, chceme-li analyzovat problémy globální etiky.

Globální paradigmatata

Určité množství nových pojmů bylo změněno v *globální paradigmatata*. Samovolné vytváření pojmů se tak stalo *normativním procesem*, jehož prostřednictvím menšina u moci vnutily všem svůj vlastní ideologický výklad nových pojmů: normativní proces byl doprovázen procesem *ideologické radikalizace*. Například hovoří-li dnes někdo veřejně o homosexualitě jako o hříchu, znamená to porušení jedné z nejvyšších norem nové kultury: absolutního *práva volby* nebo *principu antidiskriminace*.

Přechod od moderny k postmoderně

Nová paradigmatata svědčí o jejich dramatické proměně, která označuje přechod západní civilizace od *moderny* k *postmoderně*. Nová postmoderní paradigmatata ruší stará moderní paradigmatata. Uvedme si několik příkladů těchto proměn: od *rozvoje jako růstu* k *udržitelnému rozvoji*, od *vlády ke správě*, od *zastupitelské demokracie* k *participativní demokracii*, od *autority* k *autonomii a právům jedince*, od *manželů* k *partnerům*, od *štěstí ke kvalitě života*, od *daného* k *vybudovanému*, od *rodiny* k *různým formám* rodin,

od *rodičů* k *zploditelům*, od *objektivní a měřitelné materiální nouze* k *přístupu k libovolným právům*, od *dobročinnosti* k *právu*, od *kulturní identity* ke *kulturní diverzitě*, od *majoritní volby* ke *konsensu*, od *konfrontace* k *dialogu*, od *mezinárodní bezpečnosti* k *bezpečnosti lidí*, od *všeobecných hodnot* ke *globální etice* atd.

Letnice, Žaltář Roberta de Lisle (1330–1340)
Foto: idlespeculations-terryprest.blogspot.com

Křesťané nemohou zpochybňovat Boží prozřetelnost v řízení světových událostí. Jsou povoláni rozpoznávat působení Ducha Svatého v nové kultuře a hlásat světu evangelium.

Nevratné společenské změny

Kulturní změny, k nimž došlo po konci studené války, mají rozsah *globální kulturní revoluce*. Jejich důsledky jsou velmi složité a je třeba je zkoumat jednotlivě a velmi pečlivě.

Vliv nových norem není omezen na přijetí nové *struktury pojmů*: nová paradigmatata se stala *pravidlem dynamického působení*, které již způsobilo konkrétní a nevratné změny ve všech oblastech

socioekonomického a politického života. Tyto změny se přímo dotýkají nás všech tam, kde jsme, v našem každodenním životě, obzvláště v oblastech, které jsou nejdůležitější pro osobní i společenskou morálku, například vzdělání nebo zdraví: nové zákony a postupy, radikální změny v mentalitě a životním stylu, pravidla vedení firem a organizací, změny v obsahu školních osnov i učebnic, nové normy a metody rozhodování v politice, ve zdravotnictví i vzdělávacím systému, nové strategické priority v mezinárodní spolupráci, radikálně nové přístupy k rozvoji, stěžejní přeměna demokratických principů a mechanismů – nový společenský étos vnucený všem.

Všudypřítomnost nových pojmů

Revoluční proces byl natolik účinný, že nové pojmy jsou již všudypřítomné. *Prosakují* do kultury mezinárodních, nadnárodních a regionálních organizací, do kultury vlád a jejich kabinetů, politických stran (levicových i pravicových) a lokálních autorit, do kultury korporací, kultury zdravotního a vzdělávacího systému, do kultury médií, do kultury nesčetných sítí nevládních organizací a nadnárodní správy. V mnoha ohledech pronikl nový jazyk také do světa náboženství – dokonce i mezi křesťanské nevládní organizace a do charity.

Ambivalence nových hodnot

Na celém světě je nyní kultura života společnosti i národů ovládána hodnotami jako *konsenzus*, *díverzita*, *partnerství*, *udržitelnost*, *holismus*, *volba*, *rovnost pohlaví*, *účast zdola-nahoru* a tak dále. Ať si to uvědomujeme nebo ne, globální kultura nás všechny vychovává bez ohledu na výsledek. Zopakujme, že obsah této navenek svůdné kultury není zřejmý. Není *neutrální* – neutralita je mýtus, kterému nikdy nikdo doopravdy nevěřil. Nové hodnoty jsou *ambivalentní*. Možnost skutečného konsenzu vyžaduje zásadní program. Ambivalence neznamená toleranci nebo volbu, ačkoli většina lidí by si to myslela. Ambivalence je proces zpochybnění reality a pravdy, který vede ke svévolnému užívání moci, k nadvládě a nesnášenlivosti. Paradox postmodernity spočívá v narušení moderních

způsobů uplatňování moci a zároveň v zavádění nových, sofistikovanějších a zákeřnějších způsobů uchvácení moci.

Po integraci do *kultury* přestávají být tyto nové pojmy neuspořádané. Jsou v pohybu poháněné vnitřní logikou. Nové pojmy jsou navzájem propojeny, navzájem na sebe působí, jsou na sobě závislé, od sebe neoddělitelné, vzájemně se podporují. Patří do *systému, celku*, ve kterém je vše vším. V tomto novém systému je například *řádná správa věcí veřejných*, která předpokládá *vytváření konsenzu a zapojení nevládních organizací zdola*, způsobem zavádění *udržitelného rozvoje*, který napomáhá *rovnosti pohlaví*, jejíž podmínkou je *všeobecný přístup k reprodukčnímu zdraví*, který je sám o sobě založen na *informované volbě a právu volby* (tj. *právu k potratu*). Nová paradigmata jsou sama o sobě *holistická* – vzhledem k naprostému vzájemnému propojení.

Radikalizace globální etiky

Nová etika poskytuje novým paradigmátům svoji sjednocující strukturu. Tato etika je *globální*. *Globální* etika nahradila *univerzální* hodnoty, na nichž byl založen mezinárodní řád v roce 1945 a které jsou nyní považovány za zastaralé. Východiska a závěry globální etiky nejsou stejné jako u tradiční koncepce univerzality: globální etika je zkažena radikalizací. Není možné to pochopit jinak, než ve spojení s „novou teologií“, která předcházela kulturní revoluci a odsunula Boží nadpřirozenost „stranou“, zatímco imanenci svěřila člověku.

Nová etika je diktát

Většina nových norem nebyla ještě formálně zavedena do mezinárodního práva, a ještě tedy není právně závazná. Ale moc revoluce byla taková, že tyto normy zavazují jinak, ne jenom vlády, ale především smýšlení a chování ve všech kulturách světa. Nová etika je *diktát*. Co se působivosti a účinnosti týče, jeví se nová etika mnohem mocnější než zákony i mezinárodní právo. Která hlava státu navrhla, formulovala a vyslovila alternativy k těmto novým paradigmátům? Která organizace úspěšně napadla jejich základní principy? Která kultura se jim účinně vzepřela? Faktem je, že vliv-

ní společenští a političtí činitelé celého světa nejen neodporovali, ale *přijali* nová paradigmata *za vlastní* a nyní se k nim *hlásí*. Všichni se přizpůsobili.

Lstivá, tichá revoluce

Navzdory své drtivé účinnosti proběhla kulturní revoluce téměř bez povšimnutí. Byla to *tichá* revoluce. Odehrála se bez krveprolití, otevřené konfrontace, *puče* nebo svrhnutí institucí. Nikde v celém světě dokonce ani nedošlo k otevřené a podporované demokratické debatě ohledně obsahu nových pojmů. Neprojevila se žádná organizovaná opozice ani žádný odpor. Všechno proběhlo *lstivě* pomocí *vytváření konsenzu, advokacie, zvyšování uvědomění a osvětové kampa-*

K radikálním změnám mentality a chování došlo v institucích, ve firmách, školách, na univerzitách, v nemocnicích, ve společnosti, ve vládách, v rodinách – uvnitř Církve.

ne, formálního neformalismu, poradenství vrstevníků, objasnění („expert“ to udělají za vás a rozhodnou, co je správné), *dialogu, partnerství, obdobných postupů, sociálního inženýrství, kulturního přizpůsobení* a jiných *jemných* technik změn společnosti, které jsou manipulativní, jelikož svůj program skrývají a snaží se vnucovat program menšiny většině.

Nepřítel je uvnitř

Revoluce nastala jak *na úrovni jednotlivých národů*, tak *i nad ní* (v OSN a skrze hnutí nevládních organizací, nekorektně nazývané „hnutí občanské společnosti“). Skutečnými nositeli programu nejsou vlády, ani občané, které reprezentují, ale nátlakové skupiny, které sledují zvláštní cíle a které, jak uvidíme, uchvátily globální normativní moc lší. Tyto skupiny byly průkopníky revoluce, pionýry, experty, kteří vymysleli tento nový manipulativní jazyk, iniciovaly „globální kampaň“, byly budovateli konsenzu,

pomocníky, hlavními partnery globální správy, sociálními inženýry, bojovníky za prosazení globální etiky.

Revoluce obešla demokratické zásady, proto ani nerozrušila vnější struktury politických institucí. Ještě nedošlo ke změně jejich mandátu. Nebyl nastolen nový politický režim. K radikálním změnám mentality a chování došlo v institucích, ve firmách, školách, na univerzitách, v nemocnicích, ve společnosti, ve vládách, v rodinách – uvnitř Církve. Institucionální fasáda dosud stojí, zatímco cizinci už zabírají pokoje. Nepřítele je třeba hledat *uvnitř*: zde je nové bojiště.

Historické pozadí

Jak k revoluci došlo?

Historické okolnosti po pádu berlínské zdi napomohly aktérům revoluce uchopit moc. Z historického hlediska hrála hlavní roli OSN, ale nebyla jediným činitelem v přeměně globálních kulturních změn v první polovině 90. let. Dnes je partnerů globální etiky tolik, tak různorodých a silných, že jejich program zřejmě ještě pronikne do struktury společnosti natolik, že OSN zmizí.

Na konci studené války byli lidé připraveni na změnu. Usilovali o mír, demokracii, svobodu, náboženskou svobodu, smíření mezi národy, skutečně nový konsenzus, skutečný rozvoj, solidaritu Severu a Jihu, účast zdola, ucelený pohled na realitu, vědomé začlenění člověka a ekologických obav do politiky, decentralizaci, subsidiaritu, spravedlnost, o globalizační úsilí zaměřené na člověka, o autentický dialog mezi kulturami a o vzájemnou úctu. Zdálo se, že udržitelný rozvoj, zrovnoprávnění žen, řádná správa věcí veřejných, výchova k míru, dialog mezi národy a většina z dalších nových paradigmat přijatých v roce 1990 odpovídá tomu, co lidstvo očekává. Ale vytoužené cíle byly ukradeny. Globální etika, solidarita, altruismus a humanitářství nyní často slouží jako pláštík programu dekonstrukce lidstva a společnosti.

Konec rozdělení Východu a Západu šel ruku v ruce s rychlou akcelerací ekonomické globalizace. Finanční a hospodářská moc nadnárodních společností rostla exponenciálně, zatímco moc

Ježíš před Pilátem, manuskript (15. stol.). Foto: english.cam.ac.uk

národních států zřetelně slábla. OSN usiluje o posílení svých institucí a chce zaujmout pozici ve strategickém středu globální správy. OSN prohlašuje, že k tomu dostala *etický mandát*, nárokuje si *monopol na etiku* v éře globalizace, přičemž se prezentovala jako jediná instituce schopná vytvářet globalizaci *humánní, etickou a udržitelnou*. Pro vytvoření protiváhy globální ekonomické síle trhu nabídla svou „univerzální morální autoritu“. Kromě toho OSN tvrdila, že „globální problémy“ vyžadují nejen globální řešení, ale i globální hodnoty – globální přesvědčení, že pouze OSN je schopna cokoli vytvořit a prosadit.

Nový světový řád

Až po skončení studené války zorganizovala OSN nebyvalou řadu mezivládních konferencí. Cílem této série konferencí bylo vybudovat novou integrovanou vizi světa, nový světový řád, nový globální konsenzus podle norem, hodnot a priorit pro mezinárodní společenství v nové éře (témata konferencí): o vzdělávání (Jomtien, 1990), o dětech (New York, 1990); o životním prostředí (Rio, 1992), o lidských právech (Videň, 1993), o populaci a rozvoji (Káhira, 1994), o sociálním rozvoji (Kodaň, 1995), o ženách (Peking, 1995), o lidských sídlech (Istanbul, 1996)

Nová kultura zpochybňuje realitu a pravdu, což vede ke svévolnému užívání moci, k nadvládě a nesnášenlivosti.

a o potravinách (Řím, 1996). Konference byla pojata jako *kontinuální řada*, a globální konsenzus jako *balíček* integrující všechna nová paradigmaty v rámci nové kulturní a etické syntézy.

Trvalo to jen šest let, než byl nový konsenzus celosvětově vytvořen i odsouhlasen. Realizační fáze byla zahájena v roce 1996. Od té doby aktéři revoluce pozorovali, že nedošlo ke znovuotevření žádné diskuse ani ke zpochybnění údajného konsenzu.

Internetová revoluce v polovině 90. let, bujení partnerských organizací a neformálních nadnárodních sítí veřejné správy (seskupující multimilionářské nadace, stejně smýšlející politiky, nevládní organizace, zástupce ze světa financí, podnikání, akademiky...), globalizace ve všech jejích podobách a strategie decentralizace a regionalizace prováděná OSN skutečně přinesla globální agendu na regionální, národní a místní úrovni.

Díky jejich mandátům je OSN mezivládní organizací. „Globální konsen-

zus“ měl odrážet vůli vlád, které mají opět reprezentovat vůli lidu. De facto však byly normy na celém světě vytvořeny „experty“, vybranými podle jejich ideologických tendencí a podobného smýšlení.

Noví ideologové

Jak se mohlo ideologům podařit uchvátit globální normativní sílu? V roce 1989 všichni uvažovali, že by „konec ideologie“ měl automaticky svět uvést do stavu konsenzu. Podle nového způsobu myšlení by měly údajně zůstat jen problémy pragmatické povahy: „neutralita“ nových problémů v centru mezinárodní spolupráce se zdála samozřejmou: zhoršování životního prostředí, nerovnost pohlaví, růst populace, porušování lidských práv, rostoucí chudoba, nedostatečný přístup ke vzdělání a zdravotní péči a podobně. Kromě toho OSN tvrdila, že tyto problémy jsou „globální“ svou povahou. Podle této logiky potřebovaly vlády v první řadě nikoli demokratickou diskusi, ale odborné znalosti a místní zkušenosti nevládních organizací. Chybou většiny bylo podporování mýtu neutrality, aniž by si kdo všiml základní antropologické hodnoty těchto otázek. Ve skutečnosti generace května '68, mocná lobby populační kontroly a její multimilionářský průmysl, eko-feministky a jiné světské západní nevládní organizace a také postmoderní akademici už od roku 1960 obsazovali klíčové pozice v OSN a v jejích specializovaných agenturách. Zatímco západní vlády byly zaneprázdněny obranou před sovětskou hrozbou během studené války, menšina názorově blízkých ideologů pracujících v mezinárodní byrokracii a operujících v sítích získávala nesporné zkušenosti v různých socioekonomických oblastech diskutovaných na konferencích. Po roce 1989 se ukázali jako experti, které mezinárodní společenství potřebovalo k řešení nových problémů v rámci mezinárodní spolupráce. Aniž by narazili na odpor, tyto ideologové vykonávali globální normativní vedení pod záminkou svých odborných znalostí. Skrytým záměrem menšiny ideologických technokratů bylo dosažení celosvětových kulturních změn s ohledem na jejich sociálně inženýrské cíle.

Prvořadým politickým faktem kulturní revoluce byla účinná kontrola, kterou získaly samovolně organizované občanské společenské skupiny (především nevládní organizace) nad aparátem OSN i sekretariát OSN nad vládami členských států. Vliv mocných nevládních organizací na řízení „globální“ politiky po pádu Berlínské zdi dramaticky vzrostl. „Nestátní subjekty“ se staly pohonem kulturních změn. Nevládní organizace byly hlavním partnerem sekretariátu OSN a specializovaných orgánů OSN po celou dobu od vzniku programu přes vytváření konsenzu až po realizaci a „sledování pokroku“.

Princip partnerství

Ze vzájemného působení OSN a nevládních organizací se rychle vyvinulo pravidlo – *princip partnerství*. Pravidlo stanoví, že vládní a nevládní subjekty jsou považovány za *rovnocenné partnery*. Podmínkou ke vstupu do partnerství je dodržovat předem stanovené vize a strategie řídicího partnera partnerství: partneři musí být *podobně smýšlející*. Nezúčastněné síly jsou úplně vyloučeny. Partnerské svazky jsou exkluzivní. V praxi je globální etika a její jednotlivé složky *jedinou* společnou vizí všech existujících partnerských svazků.

Součástí logiky principu partnerství je požadování stále větší politické moci pro „partnery“, a to na úkor oprávněných držitelů moci. Proto není bezdůvodná úvaha, zda princip partnerství přispívá významným způsobem k dekonstrukci demokracie. Tento princip se však prosadil tak silně, že výsledkem je *globální kultura partnerství*.

Princip partnerství pak vytvořil novou politickou normu: zejména *řádnou správu věcí veřejných, participativní demokracii, konsenzus mnoha zájmových skupin a síť nadnárodních správních orgánů*. Tyto normy nevycházejí ze zásady demokratické reprezentace (vázané na univerzální hodnoty), ale z principu partnerství, který de facto závisí na globální etice. Nebezpečím těchto norem je další šíření legitimní morální autority volených vlád na nevolené zájmové skupiny, které jsou nejen bez legitimacy, ale často jsou radikální. Participativní demokracie

a řádná správa věcí veřejných nejsou součástí zastupitelské demokracie. Jsou však (mylně) za její doplněk považovány a jsou vykonávány souběžně s tradičními postupy bez jakékoli kontroly.

Nová diktatura

Globální konsenzus, jak se říká v žargonu OSN, je shodou *mnoha zájmových skupin*. To znamená, že všichni „globální občané“ se mají zapojit, mají program vytvářet, hájit, vyučovat, realizovat, prosazovat, a to nejen prostřednictvím vlád, ale i nevládních organizací, „aktérů občanské společnosti“, ženských skupin, obchodu a průmyslu, vědeckých a technických komunit, rodin, dětí a mládeže, akademických obcí, zastřešujících organizací, odborů, odborníků, místních orgánů, zemědělců, původních obyvatel, médií, imámů i duchovních... Globální etika staví sama sebe nad národní suverenity, nad autoritu rodičů a pedagogů, i nad učení světových náboženství. Obchází všechny legitimní hierarchie. Vytváří *přímou vazbu* mezi sebou a každým občanem – vlastní diktaturu.

Globální etika staví sama sebe nad národní suverenity, nad autoritu rodičů a pedagogů i nad učení světových náboženství. Svět je vzhůru nohama.

Andělé otáčejí svět kolem jeho osy
Matřé Ermengaud: Breviář lásky (14. stol.)
Foto: streetsofsalem.com

Postmoderna a radikální program globální etiky

Destabilizace moderny

Kulturní revoluce našla rovnováhu v postmoderně. Postmoderna *destabilizuje nebo demontuje* v první řadě modernu, kulturní syntézu, která zvítězila na Západě po uzavření Vestfálského míru (1648). Vzhledem k tomu, že i postmoderna demontuje zneužití formy moderny – tedy racionalismus, institucionalismus, formalismus, autoritářství, marxismus a liberální pesimismus –, má prozřetelný charakter. Avšak postmoderna také posunuje západní odpadlictví dále než moderna. V postmoderně stejně jako v moderně není všechno jen černobílé.

Zpochybnění reality

Bouře v květnu 1968, s nimi související odmítnutí morálky a moci, radikální velebení individuální svobody a proces rychlé sekularizace, který následoval, urychlil přechod západních společností k nerepresivní civilizaci, kterou prosazoval Herbert Marcuse, postmodernistický otec západní kulturní revoluce. Postmoderna přináší *destabilizaci* našeho racionálního nebo teologického vnímání reality, antropologické struktury, kterou dal Bůh muži a ženě, řádu vesmíru ustanoveného Bohem. Základním principem postmoderny je, že jakákoli realita je sociálním konstruktem, že pravda a realita nemají stálý a objektivní obsah – čili ve skutečnosti neexistují. (Z vlivných postmoderních filosofů jmenujme aspoň některé: Sigmund Freud, Friedrich Nietzsche, Michel Foucault, Herbert Marcuse, Jean-Paul Sartre, Jürgen Habermas, Jean-François Lyotard, Richard Rorty, Jacques Derrida, Michel Onfray.) Realita se stává *textem, který bude interpretován*. Podle postmoderní kultury je lhostejné, zda bude text vykládán tím či oním způsobem: všechny výklady budou mít stejnou hodnotu. Pokud neexistují „dané“ hodnoty, pak může dojít k destrukci sociálních, politických, právních, duchovních norem a struktur a tyto mohou být obnoveny podle vlastní vůle, podle společenských proměn dané doby. Postmoderna oslavuje svévolnou suverenitu jednotlivce a jeho

nebo její právo na rozhodování. Globální postmoderní etika oslavuje rozdíly, diverzitu (rozmanitost) možností volby, kulturní rozmanitost, kulturní svobodu, sexuální diverzitu (různé sexuální orientace). Tato „oslava“ je ve skutečnosti oslavou „osvobození“ muže a ženy od existenčních podmínek, které jim ustanovil Bůh.

„Osvobození“

Představa svobodné vůle je však v rozporu s normativním charakterem postmoderních hodnot a zejména práva na rozhodování, nejvyšší hodnoty nové kultury. Postmoderní radikalismus předpokládá, že má-li jednatel realizovat své právo na rozhodování, musí být schopen osvobodit se od všech normativních rámců – ať už jsou sémantické (jasné definice), ontologické (existující danosti), politické (státní suverenita), morální (transcendentní normy), sociální (tabu, co je zakázáno), kulturní (tradice) nebo náboženské (dogma, učení Církve). Takové údajné „osvobození“ se stává imperativem nové etiky. Uskutečňuje se destabilizací a dekonstrukcí (dvě klíčová slova postmoderny) jasných definic, jazykových obsahů, tradic, existence, institucí, objektivního poznání, rozumu, pravdy, legitimní hierarchie, autority, charakteru, rozvoje, identity (osobní, genetické, národní, kulturní, náboženské...), všech hodnot, které jsou považovány za univerzální a za důsledek židovsko-křesťanského učení a Božího zjevení.

Právo volby

Když byla v roce 1948 přijata *Všeobecná deklarace lidských práv*, západní kultura z velké části stále ještě uznávala existenci „přirozeného práva“, řádu „daného“ vesmíru (a tedy i „dárce“): „Všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovní co do důstojnosti a práv“ (článek 1). *Všeobecná deklarace* tedy hovoří o přirozené a neodmyslitelné lidské důstojnosti všech členů lidské rodiny. Pokud je tedy lidská důstojnost přirozená a neodmyslitelná, je třeba ji uznat, a lidská práva musí být deklarována, nikoli vykonstruována ex nihilo (z nicoty). V roce 1948 představa o univerzalitě respektovala uznání existence těchto práv. Univerzalita měla

Adam a Eva, Kodex Vigilanus (11. stol.)
Foto: www.academic-bible.com

Postmoderna hlásá právo jedince uplatňovat svou svobodu proti zákonu přírody, proti tradicím a proti Božímu zjevení.

transcendentní rozměr, a proto i morální důsledky. Univerzální lidská práva se stala naprosto nezávislými na jakýchkoli objektivních a transcendentních morálních rámcích. Čistě imanentní princip práva na rozhodování je produktem tohoto rozvodu.

Postmoderna hlásá právo jedince uplatňovat svou svobodu proti zákonu přírody, proti tradicím a proti Božímu zjevení. Tím znovu zakládá vládu „práva“ a demokracie na právu na rozhodování, do něhož zahrnuje ve jménu nové etiky právo rozhodnout se pro možnosti, které jsou ve své podstatě zlé: potraty, homosexualitu, „volnou lásku“, eutanazii, asistovanou sebevraždu, odmítnutí jakékoli formy legitimní autority a hierarchie, povinnou „toleranci“ všech názorů, ducha neposlušnosti, který se

projevuje v rozmanitých formách. Takto interpretované právo volby se stalo základní normou pro výklad všech lidských práv a hlavní referencí nové globální etiky. Nahrazuje a „překračuje“ tradiční pojetí univerzality. Klade sebe sama na meta úroveň. Staví sebe sama do pozice globálně normativní autority a tuto si nárokuje.

Nejasnost nových pojmů

Absence jasných definic je dominantní vlastností všech slov a výrazů nového globálního jazyka – všech postmoderních paradigmat. Odborníci, kteří nové pojmy vytvořili, explicitně odmítli je jasně definovat, přičemž prohlašovali, že definice by omezily možnost jedince vybrat si vlastní výklad a tím odporují pravidlu práva volby.

V důsledku toho nové pojmy nemají pevný a jednotný obsah: prodělávají neustálé změny a rozšiřují se tak často, jak se mění hodnoty společnosti, tak často, jak se objevují možnosti pro nové volby. Sociální inženýři říkají, že nová paradigmata jsou „holistická“, protože mohou zahrnovat všechny možné budoucí volby.

Reprodukční zdraví

Uvedme několik příkladů: reprodukční zdraví a gender. *Reprodukční zdraví*, klíčový pojem z Konference v Káhiře z roku 1994, je „definováno“ v bodě 7.2 tohoto Káhirskeho dokumentu. Tato pseudodefinice v jediném dlouhém odstavci je rozplzlá, zbavená jasného obsahu, ambivalentní, všeobjímající. Její nejasnost je strategická a manipulativní. Jejím cílem je umožnit současnou existenci co nejvíce protichůdných interpretací: mateřství, antikoncepce nebo interrupce, dobrovolné sterilizace nebo in vitro fertilizace, sexuálních vztahů uvnitř i mimo manželství, v jakémkoli věku, za jakýchkoli okolností, pokud se dodržuje trojice pravidel nové etiky: *dohoda partnerů, jejich zdravotní bezpečnost a respektování práva ženy na rozhodnutí*. Reprodukční zdraví je trojským koněm potratové lobby a globální sexuální revoluce. I přes svou neobyčejně nekoherentní povahu se reprodukční zdraví paradoxně stalo jednou z nejpoužívanějších norem nové globální etiky.

Gender

Gender, klíčový pojem Konference v Pekingu z roku 1995, pojetí reprodukčního zdraví plně integruje. Je „definován“ jako *proměnlivá* společenská role mužů a žen, na rozdíl od jejich neměnných reprodukčních funkcí. Program skrytý za touto vágní „definicí“ je dekonstrukce antropologické struktury muže a ženy, jejich komplementarity, ženství a mužství. Role ženy jako *matky* a *manželky* a jí vlastní přirozenost ženy prý není ničím jiným než sociálním konstruktem: „Člověk se jako žena nerodí, ženou se stává,“ říká Simone de Beauvoirová. Dekonstrukce lidské bytosti jako muže a ženy vede k asexuální společnosti, k „neutrální“ společnosti, a to bez mužství a ženství, která však staví libido do centrálního zájmu práva. Dekonstrukční proces nakonec vede ke společnosti bez lásky. Pojem genderu je trojským koněm západní feministické revoluce v jejích nejzásadnějších aspektech – revoluce, která se již úspěšně rozšířila do všech koutů světa. Gender je v samém středu priorit globálního rozvoje, zejména *Rozvojových cílů tisíciletí*.

Existuje přímá souvislost mezi genderovým dekonstrukcionismem a ideologií „sexuální orientace“ (bisexualita, homosexualita, lesbismus, heterosexuality...). Globální etika staví všechny tyto „volby“ na stejnou úroveň. Konference v Káhiře představila koncepci *rodiny ve všech jejích podobách*: toto údajně celostní pojetí zahrnuje tradiční rodiny, rodiny rekonstituované a „rodiny“ složené z „rodičů“ stejného pohlaví. Zdá se, že západní národy se stále více a intenzivněji angažují na cestě takovéto „diverzity“.

Svět vzhůru nohama

V postmoderně se jedinec stává „svobodným“ tvůrcem svého vlastního osudu a nového společenského řádu. Může se rozhodnout, že bude homosexuálem dnes a bisexuálem zítra (*sexuální orientace*). Děti si mohou vybrat svůj vlastní názor, bez ohledu na hodnoty, které dostávají od rodičů (*práva dětí*). Protože jsou považovány za rovnocenné „občany“, podílejí se na politických rozhodnutích, která ovlivní jejich životy (*parlamenty mládeže*). Studenti si vy-

bírají svůj vlastní učební plán ve škole, navzájem se vzdělávají, učitelé se stávají „pomocníky“ (*vzdělávání vrstevníků, vzdělání pro všechny, osvěta v dovednostech potřebných pro život*). Ženy přejímají společenské role mužů (*rovnost pohlaví, unisexistická společnost*). Nevládní organizace provádějí globální politiku a vlády se přizpůsobují jejich hodnotám (*řádná správa věcí veřejných*). Ženské skupiny „objasňují“ učení Církve a Církev demokratizují (*vyjasnění hodnot, participativní demokracie*). Lobby pro eutanazii se stává skalním zastáncem „lidské důstojnosti“. Reprodukční zdraví znamená právo zamezit reprodukci (*„bezpečné“ interrupce, univerzální dostupnost „nejširší škály antikoncepce“*). Všichni jsme rovnocenní občané se stejnými právy, vzájemně spojení smluvními vztahy bez lásky. Svět je vzhůru nohama. Globální etika ničí vlastní antropologickou strukturu člověka.

V postmoderně se jedinec stává „svobodným“ tvůrcem svého vlastního osudu a nového společenského řádu.

Stavba babylonské věže
Manuskript Aelfrica Grammatica (11. stol.)
Foto: Wikipedia

Nová hierarchie hodnot

Postmoderní etika výběru se chvástá odstraněním hierarchie. Avšak svým globálním působením „transcendence“ svévolné volby plodí *novou hierarchii* hodnot. Klade potěšení *nad* lásku, zdraví a blahobyt *nad* posvátnost života, zapojení speciálních zájmových skupin do veřejné správy *nad* demokratické zastoupení, práva žen *nad* mateřství, zrovnoprávnění sobeckého jednotlivce *nad* jakoukoli formu legitimní autority, etiku *nad* morálku, právo volby *nad* věčný zákon zapsaný v srdci člověka, demokracii a humanismus *nad* Boží zjevení – stručně řečeno imanenci *nad* transcenci, člověka *nad* Boha, „svět“ *nad* „nebe“.

Nová hierarchie vyjadřuje formu nadvlády nad svědomím – což papež Benedikt XVI. před svým zvolením nazval *diktaturou relativismu*. Tento výraz se může zdát paradoxní: diktatura znamená, že dochází k *příkazování* shora, zatímco relativismus znamená *popření absolutních hodnot* a protestuje proti všemu, co považuje za „příkaz shora“, jako pravda, zjevení, realita, morálka. V diktatuře relativismu na nás radikální dekonstrukce našeho lidství a naší víry působí jakoby „neohrožujícím“ způsobem – prostřednictvím kulturní transformace. Relativismus se maskuje: je despotický a destruktivní.

„Přátelský“ nepřítel

V minulosti bylo to, co Západ nazýval „nepřitelem“ (např. marxismus-leninismus a krvavé diktatury), obvykle jasně identifikovatelné, ojedinělé, mimo západní demokracii, agresivní, centralizované, ideologické, regionální. Tento „nepřítel“ používal brutální příkaznické metody, jako uchvácení moci násilím, represivní politický režim, věznění a zabíjení. To vyústilo v národní nebo regionální totalitní režimy. V postmoderním světě je nepřítel nejasný, skrytý, početný, integrovaný v organizacích, „přátelský“, rozptýlený, nesouvislý, decentralizovaný, jemný, tichý, globální. Jeho strategie jsou jemné, realizované zdola nahoru, kulturní, neformální, interní. Konečným výsledkem světové diktatury relativismu je dekonstrukce člověka a přírody a kulturní propagace odpadlictví ve světě a zejména v rozvojových zemích.

Nová kultura potřebuje evangelizaci

Stejně jako ideologický systém minulosti skončí globální etika dekonstrukcí sebe sama. Prosycená vnitřními rozpory není udržitelná. Křesťané by se však neměli spoléhat, že rozvíjející se globální civilizace se vrátí sama od sebe ke zdravému rozumu a k tradičním hodnotám: nová kultura potřebuje evangelizaci.

Specifičnost křesťanského kérygmatu

Výzva pro Církev

Globální civilizace je povolána, aby byla civilizací lásky. Nová globální kultura je kulturou, jejíž evangelizace je dnes výzvou pro Církev.

Jak Ježíš říká, jsme ve světě, ale ne ze světa. Skutečnost je však na celém světě taková, že křesťané jsou v pokušení, často z neznalosti, vydávat paradigmaty a hodnoty globální etiky za sociální učení Církve, „kulturně citlivé přístupy“ za respektování kultury, „princip rovnocennosti“ nové etiky za židovskokřesťanské pojetí spravedlnosti, „zvyšování informovanosti“ a „senzibilizaci“ za morální a teologické vzdělání a výchovu svědomí, „gender mainstreaming“ a „zrovnoprávnění žen“ za židovsko-křesťanské učení o stejné důstojnosti muže a ženy, „pozitivní bydlení“ za život s teologickou nadějí, svévolnou „svobodu volby“ za svobodu v Kristu, lidskou důstojnost za věčný zákon vepsaný do srdce člověka, „reprodukční zdraví“ za zdravé početí, „bezpečné mateřství“ za zdravé matky a děti (narozené i nenarozené), kampaně za „změnu chování“ (které jsou zaměřené na použití antikoncepce a kondomů) za výchovu k abstinenci a věrnost, „lidská práva“, „nároky“ a „antidiskriminaci“ za radostnou zvěst o milosrdné Boží lásce, program mezinárodních konferencí OSN a *Rozvojových cílů tisíciletí* za celkový rozvoj respektující hodnoty lidí a jejich kultury – a tak dále.

Obnovení křesťanské identity

Křesťanům se někdy nedaří rozlišovat nový a vykonstruovaný, údajně „holistický“ etický systém od Božího komplexního a věčného plánu spásy, neuvědomují si, že tyto dvě logiky vedou

různými směry. Jsou zahrnuty v nesčetných partnerských svazcích a jejich propagátory jsou původci globální etiky. Církev musí mít sebeúctu a udržet si svou nezávislost na radikální agendě. Postkřesťanský humanismus globální etiky je od pravého a úplného křesťan-

Kázání apoštolů, Très Riches Heures (15. stol.)
Foto: Wikimedia Commons

Křesťané by neměli spoléhat na to, že rozvíjející se globální civilizace se sama od sebe vrátí ke zdravému rozumu a k tradičním hodnotám: nová kultura potřebuje evangelizaci.

ského humanismu vedeného spásou v Kristu a podporovaného Církví oddělen životně důležitou čarou. V praxi však tato hranice již není tak zřejmá. Obnovení křesťanské identity a její oddělení od rozporuplných programů je naléhavým úkolem pro Církev.

Postupná sekularizace spásy

Zmatenost křesťanského kérygmatu a globální etiky přináší dvojí nebezpečí. Za prvé, nové koncepce mají tendenci zabírat prostor, který by měla zaujmout

evangelizace. Křesťané hlásají lidská práva, udržitelný rozvoj a *Rozvojové cíle tisíciletí* namísto hlásání evangelia. Postupně jsou sváděni sekulárními hodnotami a ztrácejí svou křesťanskou identitu. Už Jan Pavel II. v encyklice *Redemptoris missio* hovořil o „postupné sekularizaci spásy“!

Za druhé, pokud křesťanští vůdcové používají pojmy nové etiky, aniž by výslovně objasnili, čím se odlišují od sociálního učení Církve a evangelia, jak tomu často bývá, budou věřící na rozpacích a nebudou schopni rozeznat rozdíl. Výsledný zmatek může vést křesťanský lid k postupnému narušení víry.

V apoštolském listě *Novo millennio ineunte* nás Jan Pavel II. vyzval, abychom znovu začali u Krista: taková je nová pouť, k níž jsme nyní vyzváni.

Další informace

Institut pro dynamiku mezikulturního dialogu studuje klíčové pojmy, hodnoty a funkční mechanismy globalizace. Institut vypracovává podrobné analytické zprávy o těchto tématech a sleduje vývoj na multilaterální i globální úrovni. Institut také poskytuje didaktické materiály určené pro širší publikum, jako jsou manuály, modulární systémy, školicí materiály, letáky a prezentace, a pravidelně aktualizuje analytický lexikon klíčových slov globální etiky. Institut organizuje konference, kulaté stoly, osvětové semináře a školení vedoucích seminářů a účastní se podobných akcí. Institut rovněž někdy vytváří strategické koncepce. Institut nejprve pečlivě identifikoval zásadní prvky změn globální kultury, poté se stále více zaměřuje na zkoumání konkrétních možností pro pozitivní alternativu reagující na skutečné touhy současných mužů a žen.

Marguerite A. Peeters

Institut pro dynamiku mezikulturního dialogu (iis@skynet.be)
Přeložila Alena Povolná
(Mezititulky redakce)

Marguerite A. Peeters,
ředitelka Institutu pro
dynamiku mezikulturního dialogu

OBRANA PRAVÉHO MANŽELSTVÍ

Několik myšlenek k otázce registrovaného partnerství

Stát New York v červnu letošního roku, navzdory velkému úsilí obránců tradičního manželství, uzákonil registrované partnerství. Co o této prohrané bitvě soudí newyorský arcibiskup Mons. Timothy Michael Dolan?

Před časem, symbolicky na svátek Narození Jana Křtitele, kterému král Herodes nechal utít hlavu, protože si světec dovolil bránit Bohem ustanovené pravdy ohledně manželství, se náš stát bohužel pokusil o novou definici manželství. Lze k tomu ještě něco říci? Ano.

Nevzdávat se navzdory vyhlídkám

Za prvé děkuji milionům odvážných, kteří statečně bojovali proti tomuto nešťastnému projektu sociálního inženýrství. Můžete držet své hlavy zpřímá. Jednali jste rozumně, slušně, uvážlivě, rázně... nekapitulovali jste. Na straně protivníka stál Goliáš – s hromadou peněz, řadou hvězd ze světa zábavního průmyslu, politické moci, a médií –, ale vy jste se osvědčili stejně jako David.

Jistě pochopíte, že děkuji především věřícím lidem – evangelíkům, mennonitům, Židům, muslimům, katolíkům, amišům a mnoha dalším vedeným mnohdy afroamerickými nebo hispánskými věřícími, kteří prostě věří, že manželství je skutečnost náležející k samým základům naší civilizace, již má stát bránit a chránit, a ne měnit.

Moji bratři v biskupské službě v New Yorku pronesli obzvláště prorocká slova. Když jsem sem před více než dvěma roky přijel, řekli mi, že se blíží bitva na obranu manželství. Tvrdili, že nemáme dobré vyhlídky a že někteří experti dokonce navrhují, abychom se vzdali a vůbec se nepouštěli do boje.

Byli však také pevně přesvědčeni, že by se tak zpronevěřili svým povinnostem. Jak často říkal blahoslavený Jan Pavel II., Církev je „protikulturní“ ve stejném smyslu jako Ježíš, jehož učení bylo často v rozporu s tím, co je považováno za módní, osvícené a pokrokové. Ve svých spisech, kázáních, osobních

projevech, rozhovorech a v našich společných prohlášeních – podporování neúnavnou snahou Katolické konference státu New York, posilování ekumenickou a mezináboženskou spoluprací a zejména pomocí mnoha tisíců našich věrných katolíků (jeden zákonodárce mi řekl, že dostal 47 tisíc e-mailů z *Catholic Advocacy Network* odmítajících navrhovanou právní úpravu) – biskupové překročili dělicí linii. Krváceli jsme, utržili jsme rány a, ano, pro tuto chvíli jsme byli poraženi. Ale na to jsme zvyklí. Se Zakladatelem naší Církve tomu bylo stejně.

Manželství je skutečnost náležející k samým základům naší civilizace, již má stát bránit a chránit, a ne měnit.

Svátoť manželství, manuskript (1492)
Foto: publishing.cdlib.org

V síle Boží pravdy

Za druhé, Církev nemá a ani nechce mít politickou „moc“. Jak řekl kardinál John O'Connor, „jediná ‘moc’, kterou Církev ve skutečnosti má, je Boží pravda, ujištění o Boží milosti a prostá, avšak upřímná víra našeho lidu“. Blahoslavený Jan Pavel II. nám znovu připomíná, že „Církev nikdy nevnučuje, pouze navrhuje“. A jak často podotýká náš současný Svátý otec, Církev chce jen to, aby její svoboda sloužila lidstvu tím, že bude do světa vnášet světlo evangelia.

Svoboda vyznání v ohrožení

Za třetí, máme ovšem obavy o tuto svobodu vyznání. Novinové úvodníky už vyzývají k odstranění záruk náboženské svobody, bojovníci volají po tom, aby věřící lidé byli přinuceni přijmout tuto novou definici. Je-li zkušenost oněch několika dalších států a zemí, kde již mají takový zákon, určitým náznakem, pak církve a věřící budou brzy sužováni, zastrahováni a stavěni před soud za své přesvědčení, že manželství se uzavírá mezi jedním mužem a jednou ženou, na celý život a přivádějí se v něm děti na svět.

Problémem není homofobie, ale theofobie

Za čtvrté, odhalily se zde skutečné „intolerantní“ síly. Ti, kdo hájí tradiční manželství, jsou karikováni jako pravicoví fanatici a tyrani. Nicméně, novinář z jiného státu, který pozorně sledoval celou diskusi, mi řekl: „Z četby novinových sloupků, blogů a projevů je mi jasné, že to není vaše strana, kdo používá hrubý nátlak.“ Katolík, který mě kritizoval za to, že bráním manželství, připustil: „Musím však přiznat, že jsem znechucen množstvím protikatolického jezu, který se v této debatě objevil.“ Jak pozname-

nal jeden z uznávaných novinářů, problémem není homofobie, ale theofobie – nenávisť některých lidí vůči Bohu, víře, náboženství a Církvi.

Naším cílem je obrana, ne útoky

Za páté, jestli jsme při naší obraně manželství někomu ublížili, pak se omlouvám. Od počátku jsme se snažili trvat na tom, že naším cílem je obrana manželství, ne útoky proti homosexuálům. Ale obávám se, že někteří členové komunity homosexuálů se cítí uraženi. Reportérovi, který se ptal, zda mám nějaký vzkaz pro komunitu homosexuálů, jsem nedávno odpověděl: „Ano. Miluji vás. Každé ráno se modlím za vás a za vaše skutečné štěstí a blaho. Je mi ctí, že mnozí z vás jsou členy naší katolické rodiny, kde se stejně jako my ostatní snaží s pomocí Boží milosti a milosrdenství přizpůsobit svůj život Ježíši a jeho poselství. Jestli jsem někoho z vás při své usilovné obraně manželství urazil, omlouvám se a ujišťuji vás, že to nebylo úmyslné.“

Církev se vždy zastávala manželství

Za šesté, Církev se vždy zastávala manželství – v němž jsou jeden muž a jedna žena na celý život spojeni věrnou láskou a jejich svazek vede k novému životu v jejich dětech – kdykoli a kdekoli bylo toto pojetí ohrožováno. Veteráni v mém věku a nebo ještě starší lidé si možná pamatují dobu před šedesáti lety, kdy jsme bojovali proti rozšíření rozvodů přesvědčení, že takové uvolnění povede k snížení hodnoty manželského svazku a poškodí naše děti (vědecké studie dnes říkají, že k tomu skutečně došlo). Vzpomeňte si, jak se Církev vzpírala „antikoncepční mentalitě“ v obavě, že by to mohlo vést k přervání posvátného pouta mezi láskou a plozením dětí. Vzpomeňte si, jak Církev bila na poplach kvůli rostoucí míře promiskuity, nevěry, předmanželského sexu a společného soužití před sňatkem nebo místo něj. A nyní upozorňujeme znovu na toto nejnovější oslabení původního chápání manželství. Obáváme se, že dalším krokem bude nové pojetí, které ospravedlní více manželských partnerů a nevěru. Pokud si myslíte, že přeháním, pak vězte, že několik dní po přijetí toho-

to zákona byl v jednom z významných deníků otištěn lichotivý profil navrhovatele toho, co se nazývá „nonmonogamie“. „Nonmonogamie“ je podle všeho představou, že není realistické se domnívat, že jeden muž a jedna žena by si měli zůstat v manželství věrni a že otevřenost vůči nevěře by měla být normou!

Svatá Rodina, manuskript (14. stol.)
Foto: oldandinteresting.com

Dovolte mi říci to ještě jednou. Nic z toho, co tvrdíme, není namířeno proti nikomu, ale prostě bráníme manželství.

(Mimochodem, profesor Robert George z univerzity v Princetonu výmluvně poukazuje na to, že při varování před promiskuitou, rozvody, jinými formami soužití, než je manželství, cizoložstvím a homosexuálním pohlavním stykem Církev nejedná nikterak ostře, zatrpkle, reakcionářsky, negativisticky a prudérně, ale vlastně prorocky a správně. Nedávné studie vědců, jako je Myron Magnet a Kay Hymowitz, ukazují, že oslabení stabilního manželství a rodiny je příčinou většiny sociálních a kulturních potíží zatěžujících zejména chudé ženy a děti.)

Stojíme před náročným úkolem

A konečně poslední bod – pro nás v Církvi nenastane mnoho změn. I nadále se budeme pevně držet Bohem dané definice manželství a přesvědčení, že žádný nešťastný pokus o změnu zákonů nemůže změnit realitu a morálku. Ano, je to pro nás velkou katechetickou výzvou, musíme přiznat, že se již poměrně málo lidí drží této nadčasové mravní pravdy. (Ačkoli jsem stále přesvědčen, že většina lidí tuto pravdu přijímá; proto ti, kdo tvrdí, že jde o „masové hnutí“ zahrnující celý národ, mají takový strach z referenda.) Ano, stojíme před náročným úkolem, neboť i někteří katolíci, a, což je skandální, i političtí vůdci, kteří se označují za katolíky, říkají, že Církev je „mimo“ a nemá patent na pravdu.

Snažíme se tedy svědčit o pravdě, povzbuzovat manželské páry a jejich děti, aby se staly milujícími, zářivými „světly světa“. Věříme tomu, co učil svatý Augustin: Když je něco špatné, pak i kdyby to dělali všichni ostatní, stále to zůstane špatné. A pokud je něco správné, pak i kdyby to už nikdo jiný nedělal, zůstane to správné. Stejně jako svatý Thomas More jsme ochotni podstoupit i pronásledování a dokonce přijít i o hlavu za to, že se řídíme svědomím správně utvářeným Božím zjevením a učením Církve, byť je to politicky nekorektní a v rozporu s královými požadavky na novou definici manželství.

Mons. Timothy Michael Dolan
<http://blog.archny.org>
Přeložil Pavel Štíčka
(Mezilitulky redakce)

Mons. Timothy Michael Dolan (*1950),
arcibiskup New Yorku

Snažíme se svědčit o pravdě, povzbuzovat manželské páry a jejich děti, aby se staly milujícími, zářivými „světly světa“.

MODLITBY ZA NEJMENŠÍ

Modlitební úsilí za záchranu nenarozených dětí ohrožených umělým potratem

V úvodu tohoto čísla *RC Monitoru* jsem hovořil o nutnosti modlitby. Rád bych vás nyní pozval k modlitbám za obnovu kultury života v naší zemi, za odvrácení zla potratů a obrácení těch, kteří se na nich podílejí. Na konci loňského roku jsem převzal koordinaci modlitebního hnutí *Kruciáta*, nově rozšířeného na *Modlitby za nejmenší*. V tuto chvíli je v něm registrováno více jak dva tisíce lidí z celé České republiky. Za co se přesně modlíme a co obnáší účast na těchto modlitbách? Kdo se k nám chce přidat, vybere si z níže uvedených možností jednu nebo více a přihlásí se. Obdrží pak poštou zdarma potřebné materiály.

Duchovní adopce

V *Duchovní adopci* se zavazujeme po devět měsíců každý den se pomodlit krátkou modlitbu za záchranu jednoho konkrétního dítěte ohroženého úmyslným zabitím a za jeho rodiče. My toto dítě neznáme, ale věříme, že ho zná náš Nebeský Otec. Dále se každý den modlíme jeden desátek růžence a vykonáme skutek milosrdenství

k bližnímu nebo kající skutek dle svého uvážení. Jednou za měsíc se pak zúčastníme ve všední den mše svaté s osobním úmyslem za adoptované dítě a jeho rodiče.

Fra Angelico, Narození Páně (1441). Foto: Wikipaintings

Modlitba za život

V *Modlitbě za život* (dříve *Kruciáta*) se modlíme desátek růžence za probuzení svědomí společnosti ohledně zabíjení nenarozených dětí v České republice a za uznání práva na život každého dítěte od okamžiku početí a na jeho plnou právní ochranu. Jednou za měsíc se ve všední den účastníme mše svaté a obětujeme ji na úmysly *Modlitby za život*.

Modlitba svaté Jany Beretta Molla

Modlitba svaté Jany Beretta Molla je určena (nejen) věřícím zdravotníkům. Modlíme se denně krátkou modlitbu inspirovanou svatou Janou Beretta Molla, lékařkou a matkou. Jednou za měsíc se účastníme ve všední den mše svaté s osobním úmyslem za pracovníky ve zdravotnictví.

Přihlášky

Pokud se přihlásíte k více modlitbám, stačí jeden desátek nebo mše svatá na dané úmysly. Nebojte se přihlásit, i když víte, že vám zdravotní stav neumožňuje být na mši svaté. Vždyť Pán vidí do našeho srdce.

Více informací naleznete také na www.modlitbyzanejmensi.cz. Můžete se přihlásit na adrese: Modlitby za nejmenší, P. Jiří Korda, Vyšehradská 49, 128 00 Praha 2 nebo na jiri.korda@modlitbyzanejmensi.cz.

P. Jiří Korda
koordinátor Modliteb za nejmenší
www.modlitbyzanejmensi.cz

„NESTYDÍM SE VYDÁVAT SVĚDECTVÍ...“

aneb velká čtenářská soutěž

Vážení čtenáři,

v tomto čísle, jak bylo avizováno, přinášíme seznam výherců velké katechetické soutěže *RC Monitoru* „Nestydím se vydávat svědectví, neboť vím, komu jsem uvěřil.“ (2 Tim 1, 12). Kandidáty na hlavní výhru jsme měli hned tři. Protože však vyhrát třídenní pobyt v dominikánském klášteře může opravdu jen jeden (s případným doprovodem), museli jsme losovat. Gratulujeme tedy paní Alici Křivánkové k výhře a dvěma výhercům z prvního místa, paní Jarmile Marečkové a panu Dominiku Macháčkoví, posíláme hodnotnou cenu. Odměnění budou i další výherci, jejichž jména zveřejňujeme níže.

1. místo: Alice Křivánková, Kyjov; Jarmila Marečková, Brno; Dominik Macháček, Rudoltice
2. místo: Milada Kropková, Hulín; Libor Albert, Nové Hradky
3. místo: manželé Sochorovi, Moravský Krumlov
4. místo: Jindřich Plaček, Palkovice; Ondřej Grézl, Rovensko
5. místo: Oldřich Kněžíček, Prace; Petr Novák, Praha 10
6. místo: Marie Zifčáková, Horní Dubňany; Jarmila Jánská, Holešov

Všem výhercům srdečně gratulujeme. Děkujeme i dalším našim čtenářům za účast v soutěži, za povzbuzující svědectví o tom, že úsilí a vytrvalost o dobré znalosti víry přináší plody. Ať je Kristus vaší silou a nadějí i nadále!

Redakce

Vánoční přání Svatého otce

Svatý otec Benedikt XVI. rozsvítil 7. prosince vánoční strom ve městě Gubbio. Při té příležitosti se k obyvatelům Gubbio obrátil s krátkým poselstvím, v němž vyslovil trojí vánoční přání:

„Prvním přáním je, aby se náš pohled i naše mysl a srdce nezastavily pouze na obzoru našeho materiálního světa, ale aby – podobně jako vánoční strom – dokázaly směřovat do výšky, obracet

se k Bohu. On na nás nezapomíná, avšak žádá, abychom ani my nezapomínali na Něho.

Druhým přáním je, aby nám vánoční strom připomínal, že i my máme zapotřebí světla, které by ozářilo cestu našeho života a dodalo nám naději, zejména v této době, kdy nás tíží obtíže, starosti a utrpení a kdy si připadáme zahalení temným závojem.

Posledním přáním je, aby každý z vás dokázal přinést trochu tohoto světla do prostředí, ve kterém žije, aby vystoupil ze svého egoismu a věnoval druhému člověku trochu pozornosti a lásky. Každý nepatrný úkon dobra je jako světlo vánočního stromu – společně s dalšími světly dokáže rozzářit temnotu i té nejčernější noci.“

Radio Vaticana

DVACET LET POTÉ

Co psaly noviny před dvaceti lety?

Paní Marie Rosůlková je vynikající divadelní, televizní, filmovou a rozhlasovou představitelkou nezlomného životního optimismu. Moudrost, křehkost a síla spojená se šarmem, kouzlem osobnosti a vtípem mnohdy vítězí nad mládím, kterému může příkladně ukázat, jak překonávat životní překážky. Za více než šest desítek let svého herectví prošla všemi jeho druhy a je typem nestárnoucí, šťastné umělkyně. Přízeň a obdiv publika získává nejen pro své bohaté umění, ale i pro elán, nadšení, laskavost a neříčenou lidskou opravdovost...

Právě dnes oslavujete neuvěřitelné narozeniny. Dnes vám je rovných devadesát let. Jaké je to, dožít se takového věku v tak skvělé kondici?

Co vám mám říct? Moje maminka, která se také dožila vysokého věku, říkala: za každý den děkuji Pánu Bohu, za každý den jsem vděčná a můj vztah k životu je vztah skrze Boha. A dodala bych, že za všechno, co mám, děkuji Bohu, ale děkuji i za to, co nemám. Pán Bůh ví dobře, co je pro nás dobré a co ne.

Prožila jste na divadle téměř celý svůj život...

Já si prostě život bez divadla nedovedu představit. Divadlo ve vás provokuje vlastnosti, nálady a vnitřní zážitky k tomu, abyste se jim přizpůsobila, s nimi se vyrovnávala. Vždycky jsem se v životě snažila stýkat se s lidmi co nejjednodušeji a vždycky po pravdě. Myslím, že pravda je vůbec nejdůležitější. A že předstírání a vymyšlení je strašný

chaos. Mám ráda jednoduchost i v řešení nejsložitějších věcí. I v rolích jsem se snažila najít to, co je hlavní a podstatné a co zjednodušuje i tu, řekněme, nekomplikovanější povahu. A nejbohatší je umět všechno, co vás v životě potká, dělat jako poprvé, jako na čistou desku, na které ještě nebylo nic zaznamenáno. A takový byl i můj život u divadla. Nespoléhala jsem na to, co se mi podařilo, co mělo úspěchy. Na každou roli, na každou postavu jsem šla, jako bych nic nemě-

spojené se štědrostí Boží a že všechno, co dostalo, dostalo přímo od Ježíška, to je myslím takový dar, který nemůže být nikdy znehodnocen, ano? Já si myslím, že dětský přístup k Vánocům je něco tak nádherného, čistého, radostného a také svým způsobem okouzujícího, že si ráda na tu dobu vzpomínám a moje Vánoce mi oblažují právě vzpomínky na pohodu a krásu dětství, které bylo okouzleno tou dobou. To se nedá s ničím srovnat, protože vždycky se mi líbilo něco, co je tajemné, měla

Nejdůležitější je pravda

la za sebou a první šla lidem říct, jak to cítím. A na divadle je právě nádherný ten moment. Teď máte v hledišti lidi, teď jim můžete dát to nejlepší, to, co je plné touhy, a vtáhnout je do vašeho citění, a to všechno je živé, nenavratitelné...

Paní Rosůlková, přesně za týden jsou Vánoce. Narodila jste se téměř pod stromček. Jak na vás Vánoce působí? Co pro vás znamenají?

Podívejte se, já jsem se narodila jako dáreček, ale jak víte, v dnešní době jsem úplně uštvaná dotazy všeho druhu a takže, ne abych vyklouzla z těch otázek, ale musím chtít nechtět vzpomínat na svoje mládí a nejradši na svoje dětství. Takže když chcete něco o Vánocích ode mne slyšet a mám říct něco, co opravdu cítím, tak to, že pro dítě jsou Vánoce to nejnádhernější období v celém roce. Protože, když si dítě ještě představuje a věří, že jsou

jsem ráda pohádky, a tak samozřejmě jsem měla také ráda atmosféru té tajemnosti, toho neočekávaného a toho toužícího. Prostě jako dítě jsem se na Vánoce těšila celým srdcem a celou bytostí. A myslím, že konečnou můj věk mně dává povolení, abych se zabývala svou minulostí. A vy za mnou chodíte, vy všeteční vyslyšáci, a pořád ode mne chcete něco vědět...

Když vy jste tak dokonalý vyprávěč...

Ne, nevypravuju dokonale, ale není mi to vzpomínání proti mysli. Já si ráda vzpomínám na svoje dětství a mládí, protože všechno bylo úplně jiné a byl to čas radosti, touhy a velké lásky, ve které jsem žila doma. Toho si strašně vážím, že jsem vyrostla v prostředí, kde jsme se měli všichni, celá rodina, opravdu rádi, a myslím, že to je záštita pro celý život...

*Ptala se Ivana Benešová
Lidová demokracie z 17.12.1991*

POJĎTE ZA MNOU!

Jak Boží slovo přiblížit dětem, aby mu porozuměly a zamilovaly si ho? A jak s nimi vůbec o Bohu mluvit? V této rubrice vám nabízíme vhodné texty ke společnému čtení Písma svatého s dětmi.

Rodič: Když šel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři; byli totiž rybáři. Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou, a udělám z vás rybáře lidí!“ Ihned nechali sítě a následovali ho. Když popošel o něco dále, uviděl Zebedeova (syna) Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují sítě; a ihned je povolal. Zanechali svého otce Zebedea s pomocníky na lodi a odešli za ním. (Mk 1,16–20)

Dítě: Pán Ježíš je sám a potřebuje kamarády.

Rodič: Říkáš to moc hezky. Pán Ježíš byl sice Bůh a byl tedy neustále ve spojení s nebeským Otcem. Nebyl tedy nikdy sám. Ale Ježíš byl zároveň i člověk a byl tedy podobný každému z nás. V čem se nám však nepodobal?

Dítě: Neměl hřích. Ani hřích dědičný, ani žádný jiný. Nikdy nebyl zlý, nikdy nenalétl zlému duchovi na jeho pokoušení.

Rodič: Bůh stvořil člověka jako společenského tvora. Družíme se v rodině, společně pracujeme, sportujeme, bavíme se. Jsme stále nějak spolu. Proto si i Ježíš vyhledává společníky.

Dítě: Čekal bych však, že si bude Ježíš hledat přátele mezi kněžími, lidmi vzdělanými, vědci anebo mezi duchovními osobami, jako jsou třeba mniši.

Rodič: Pán Ježíš věděl, proč to dělá. Zdůvodnil to, když Šimonovi a Ondřejovi říká: „Udělám z vás rybáře lidí.“ Rybáři byli muži těžké práce. Lovili namísto spánku v noci, tahali těžké sítě, museli spravovat hrubé provazce. Pán Ježíš potřeboval lidi, kteří budou naplno pracovat pro šíření jeho království. Rybáři byli také lidé prostí, nenamyšlení.

Dítě: A farizeové a učenci té doby byli pyšní, všemu nejlépe rozuměli. Takoví by se nedali od Pána Ježíše vyučit. Naopak by ho chtěli učit oni sami.

Rodič: I vlastnost rybářů jako lovců se Ježíšovi hodila. Potřeboval spolupracov-

níky, kteří budou získávat nové učedníky, shánět se po nich, přemýšlet, jak je pro Krista získat. Ježíš takové rybáře lidí potřeboval.

Dítě: Zdá se mi, že Šimon, Ondřej, Jakub i Jan šli za Pánem Ježíšem nějak lehko. Nemusel je nijak přesvědčovat. Prostě zavolal a oni šli.

Duccio di Buoninsegna: Povolání Šimona a Ondřeje (1311)
Foto: Wikipedia

I dnes si Ježíš volá rybáře lidí, jejichž srdce hoří pro něho, kteří jsou poslušní Ježíše a touží nechat se vést.

Rodič: Měli srdce otevřené Bohu a Ježíš do takového srdce vložil své povolání. Jejich srdce cítilo v hlase Ježíše blízkost Boha, kterého milovali.

Dítě: I dneska si Pán Ježíš volá své apoštoly. Je to stejné jako tehdy anebo je to jiné, jako je jiná i doba, ve které žijeme?

Rodič: Pán Ježíš si volá pastýře svého stáda stejně jako tehdy. Každý kněz má svou historii povolání, ale vždycky je tam takové tajemné volání: „Pojď za mnou!“

Dítě: A ti kluci odpovídají „ano“ a vstupují do semináře, že?

Rodič: Seminář je taková škola života s Ježíšem, kam přicházejí mladí muži, kteří dají Pánu Ježíši přednost přede vším.

Vzpomínám si na Mirka, který neodpověděl tak rychle a definitivně jako Šimon, Ondřej, Jakub a Jan.

Hrál totiž velice dobře fotbal. Když byl Mirek na hřišti, tak žil pro fotbal. Nevynechal jediný souboj, šel za vítězstvím s takovým úsilím, že strhával i ostatní spoluhráče. Všichni v něm viděli v budoucnu reprezentanta.

Jakmile však Mirek ministroval a podával knězi víno a vodu při přípravě darů, viděl sebe jako kněze, který pozvedá misku s chleby a kalich s vínem. Táhl ho to k oltáři, takže chodil denně na mši svatou.

Když měl devatenáct roků, tak za ním přišli funkcionáři slavného klubu, aby k nim přestoupil. Takřka současně se ho v tichosti sákristie zeptal pan farář, zda neuvažoval o tom, že by se stal knězem. V jeho duši nastal veliký boj. Stále více se však vzdaloval hřišti, když nasedal na loď s Pánem Ježíšem, aby se stal rybářem lidí.

Když nastupoval do semináře, byli smutní mnozí fanoušci fotbalu, ale jeho srdce jásalo, neboť věděl, že jde za Ježíšem, jehož volání „Pojď za mnou!“ s radostí následoval.

Dítě: Ten Mirek měl podobné vlastnosti jako rybáři – byl pracovitý, šel s nasazením za vítězstvím, nebyl namyšlený, ale byl jako jeden z ostatních hráčů.

Rodič: Máš dobrý postřeh. I dnes si Ježíš volá rybáře lidí, jejichž srdce hoří pro něho, kteří jsou poslušní Ježíše a touží nechat se vést.

Josef Janšta

Další materiály najdete na josefjansta.opava.org.

Mgr. Josef Janšta, trvalý jáhen ostravsko-opavské diecéze, redaktor, scénárista a spisovatel

Jak to vidí Petr Hampl

Státní důchod a společnost bez dětí – dvě strany jedné mince

Lidský život není dost dlouhý, aby bylo možné naspořit si na důchod. Jak se tedy máme zabezpečit na stáří? V první řadě je potřeba dobře vychovat vlastní děti.

Představte si zemi, kde by se peníze rozdělávaly podle následující metody. Každý občan odevzdá veškeré vydělané peníze a vláda je rozdělí podle hodin věnovaných zábavě. Kdo se více bavil, dostane více peněz. Byla by to země, kde by panovalo všeobecné přesvědčení, že lidé nepracují pro peníze, ale pro radost z práce, a že přerozdělení peněz tudíž nebude mít vliv na pracovní úsilí.

Zpočátku by vše fungovalo zdánlivě bez problémů. Lenoší a ti, kdo mají vznešenější cíle než práci, by si žili velmi dobře. Pracující by o něco zchudli, ale vydrželi by to. Ti bystřejší by si ale rychle všimli, že když omezí práci, zvýší se jim životní úroveň. A zařídili by se podle toho. Takových lidí by postupně přibývalo a po několika letech by pár zbývajících pracujících nedokázalo uživit celou zemi. Ekonomové a sociologové by nad situací přemýšleli, sepsali by spoustu velmi komplikovaných a odborných pojednání a došli by ke všeobecné shodě, že ztráta ochoty pracovat je přirozeným jevem, s nímž se musíme smířit.

Připadá vám to bláznivé? Ale přesně tak by se ještě někdy v roce 1800 dívali lidé na současný důchodový systém.

I obyčejný nevzdělaný člověk by tehdy předpověděl, že když zmizí vztah mezi počtem dobře vychovaných dětí a zabezpečením ve stáří, projeví se to na velikosti rodin. Proč investovat úsilí, energii a city do dětí, jestliže předem vím, že až jednou dorostou do produktivního věku, budou pracovat na důchod mého bezdětného spoluobčana? I kniha *Příslloví nám říká, že „jako šípy v ruce hrdiny jsou synové zrození v mládí. Blahoslavený je muž, který jimi naplnil svůj toulce!“* Kdo by chtěl těžce pracovat pro naplnění cizího toulce?

Lidé samozřejmě neuvažují takhle cynicky a racionálně. Jenže naše city jsou nakonec vždy v souladu s našimi zájmy. To už před mnoha lety přesvědčivě ukázali sociolog Charles Murray, ekonom Gary Becker (ten za to dokonce dostal Nobelovu cenu) a další.

Je-li snad ospravedlnitelné, aby vláda vybírala od všech lidí nějaké peníze a z nich platila nějaký velmi nízký, opravdu základní důchod, stává se systém zcela zvráceným po zařazení tzv. principu zásluhovosti. Ten totiž znamená, že lidé, kteří upřednostní kariéru před dětmi, dostanou více peněz. Mimochodem, má to i sociální dimenzi. Protože chudí lidé

mívají více dětí než bohatí, vzniká tak gigantický stroj na přerozdělování peněz od chudých k bohatým.

K poklesu porodnosti dochází pomaleji než k poklesu ochoty pracovat, ale stejně spolehlivě. Je jasné, že za pár let nebude co rozdělávat. Vlády propadají panice nebo rezignovaly. To znamená, že nedělají nic nebo připouštějí zběsilá opatření, která situaci jenom zhoršují. V České republice byla zvýšena daň uvalená na základní potraviny, dětské plenky a podobné položky. A vedle toho byl dále vyostřen přerozdělovací princip. Pochopitelně to jen urychlí zhroucení systému.

Lidem, kteří budou mít spoustu peněz ve fondech, ale nemusíme závidět. Když nebude dost pracujících, hospodářství se zhroutí a z úspor se stanou bezvýznamná čísla. „Osobně mám také jiné priority, pokud jde o zabezpečení na stáří. V první řadě je potřeba dobře vychovat vlastní děti,“ napsal nedávno šéfanalytik finančně poradenské společnosti Partners Jan Traxler v článku, v němž spočítal, že lidský život není dost dlouhý, aby bylo možné naspořit si na důchod.

Mgr. Petr Hampl
sociolog a konzultant

Vyšlo nové číslo časopisu Milujte se!

Hlavní téma 19. čísla časopisu *Milujte se!* se věnuje P. Ladislavu Kubíčkoví, který byl zavražděn v roce 2004 na své faře v Třebenicích. Tento mučedník naší doby má hodně co říci – téma zpracovala jeho duchovní dcera a zakladatelka hospiců MUDr. Marie Svatošová. Mnohé může napovědět i pozastavení nad sedmi pilíři nevíry v Boha. Od Hamásu ke křesťanství, od nenávisť k lásce – tak lze shrnout obsah překvapivě otevřeného článku zpracovaného P. Pavlem Zahradníčkem. Mezi celou řadou svědectví ze života jistě upoutá příběh, který začal na Facebooku a došel až k udělování svátostí s názvem Máte rodinu, nebo družstvo?

Časopis si můžete objednat na adrese: Milujte se!; Římskokatolický farní úřad; Náměstí 20; 671 03 Vranov nad Dyjí; e-mail: redakce@milujte.se; tel.: 515 296 384. Všechna dosud vyšlá čísla časopisu *Milujte se!* můžete v plné verzi nalézt na www.milujte.se.

P. Marek Dunda

Letem světem

Milí čtenáři, v tomto vánočním a letos posledním čísle *RC Monitoru* najdete vše, jak má být a bývá obvyklé, ale i něco navíc. Kromě přílohy v podobě brožurky s imaginárním rozhovorem, věnované k 800. výročí narození svaté Anežky České, je to ještě neméně podnětný text mapující problematiku *nové globální etiky*. Autorka velmi přesně vystihuje, že „**etický systém, jemuž čelíme, je nový v tom smyslu, že je postmoderní, a v zásadních ohledech post-židovskokřesťanský. Je navíc globálně normativní... Přestalo se rozlišovat dobro a zlo.**“

Byl to utilitaristický filosof Jeremy Bentham, který kdysi řekl, že **na světě existují dva typy lidí**. Ti, kteří svět rozdělují na půl, na jakési dva typy světa, a ti, kteří toto nedělají. V tiché adoraci narozeného Spasitele můžeme zpytovat svědomí, do které z těch dvou skupin lidí patříme. V dobrém smyslu slova **rozdělení** bychom měli usilovat o to, abychom nepatřili k té skupině druhé – lhostejné.

A proč? Třeba proto, že jazyk „nové globální etiky“ se nezdráhá rozdělit lidi v pojmosloví. **Už deset let je např. v Holandsku uzákoněna eutanazie.** Pro jednoho vražda, pro jiného milosrdenství. Pokrok jde dál. Už nestačí to, že lékaře tato legislativa nutí stavět se do pozice

nájemných vrahů, ale oni dokonce budou za pacienty dojíždět až do domu. Návrh „mobilních týmů“, které by mohly provádět eutanazii přímo v domácnostech, představila v těchto dnech ministryně zdravotnictví Edith Schippersová. A chcete ještě jeden důkaz zmatení jazy-

Koláž: mimi

ka a rozumu člověka? „**Většina lidí chce zemřít doma,**“ komentoval připravovanou změnu mluvčí Holandské společnosti pro dobrovolnou smrt.

V zahraničí zůstaneme: Rakousko bude mít od 1. ledna 2012 nové znění hymny. Nová verze s obměněným textem prý více zohledňuje rovnoprávnost obou pohlaví. **Pasáž o „domovu velkých synů“ se rozšíří na domov velkých synů a dcer.** Druhá změna se týká slov „bratrské sbory“. Ty budou od Nového roku

radostnými sbory. Kéž by nás dobrý Bůh při zdravém rozumu zachovati ráčil.

V Itálii, zdá se, mnozí odvykli realitě odřikání. Není proto divu, že **ministrůně sociálních věcí se rozplakala** poté, co musela ozřejmit dramatické škrty vlády v rámci úsporných opatření. Chvilu nevládnutelného dojetí přišla v okamžiku, kdy měla vyslovit slovo obět.

Vy, kteří sledujete **problematiku církevní architektury**, které jsme se letos také věnovali a příští rok chceme věnovat znovu, jste mohli zaregistrovat výbornou zprávu: V nejbližší době bude sestaven tým, který by měl zamezit stavbám kostelů v garážovém stylu, budovám s odvážnou konstrukcí, u nichž hrozí nebezpečí, že se moderní prostory pro katolické bohoslužby zcela odcizí svému účelu. Úkolem tohoto týmu bude rovněž podpora zpěvu, který velice napomáhá slavení mše svaté.

P.S. Až budete **vybírat stromeček**, vzpomeňte si na Zahradníckovy verše: „*Pýcho rodin, radosti maličkých, nic po tobě není a dárky kladené pod záštitu tvých nejnižších větví znamenají leda přetvářku, leda klam, jestliže nám nějak vzdáleně a naléhavěji než ve snu nepřipomínáš Eden...*“

-zd-

Zrození Boha v duši

Nadarmo by se Kristus zrodil v Betlémě, kdyby se nezrodil v srdci každého z nás. Vždyť proto se narodil v Betlémě, aby se milostí, zaslouženou na kříži, zrodil v duši každého vyvoleného.

Bylo to ve chvíli křtu – v nejslavnější chvíli našeho života, když se Kristus poprvé zrodil v naší duši a svou milostí se v ní ubytoval. Křest znamená smrt hříchu a život pro Boha. Obmytí křestní vodou nejen naznačuje, nýbrž i působí posvěcení, kterému předchází odstranění každého hříchu, a následuje sjednocení s Bohem v milosti Božího dětství. Bůh se zrodí v duši, ve které zemře hřích. A zrodí se v duši, aby v ní neustále přebýval

a působil – a aby jeho přítomnost byla stále pronikavější a viditelnější.

Běda duši, která hříchem zabije v sobě Boha a nastolí vládu satana, otce všeho zla!

Dále je to svaté přijímání, kterým se Bůh rodí v naší duši. Není to jen nábožná fantazie, vidět ve chvíli svatého přijímání, jak Maria klade své božské dítě do jeslí

Dokončení na str. 16

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

